

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIV. letnik.

V Ljubljani, julij 1907.

VII. zvezek.

Sedma nedelja po binkoštih.

1. Strah pred ljudmi — pregrešen in nespameten.

Varujte se lažnjivih prerokov.

Mat. 1, 15.

Kralj David, ta pobožni, mnogoizkušeni mož, mož po božjem srcu, je ležal na smrti postelji. V zadnjih trenutkih je poklical k sebi svojega sina Salomona in mu dejal: „Jaz grem pot vesoljne zemlje!“ Takoj nato pa je dostavil kratke, a vele-pomenljive besede, ljubljenemu Sinu zadnji nauk: „Confortare, et esto vir!“ (III. Kralj. 2. 2) „Ojunači se, bodi srčen, ter bodi mož!“

„Osrči se, ter bodi mož!“ tako ali podobno govori pač marsikak skrben, dober krščanski oče svojim otrokom, predno jih za vselej zapusti, predno tudi on odide pot vesoljne zemlje.

„Osrči se, ter bodi mož!“ te slovesne, resnobne besede umirajočega kralja Davida so vredne, da bi zlasti v naših časih donele kakor glas bronastega zvona od ušes do ušes med katoličani.

Zakaj pa zlasti v naših časih? utegne me vprašati ta ali oni. Zato, ker so zlasti sedaj nevarni časi, hudi dnevi! O naših časih, v katerih mi živimo, veljajo v polni meri svarilne besede sv. apostola Pavla: „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, temveč kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi.“ (Efež. 5. 15.)

V današnjih dneh se zlasti izpolnjuje, kar pravi sv. Avguštín, da hudobni duh človeški slabosti in omahljivosti nastavlja dvojno zanjko ali past: zanjko zapeljivosti. ker človeka s sladkimi obljubami in upi zapeljuje, in zanjko strahu, s katero ljudi po sodbah in govorjenju družih vodi in vravnava. Mi vsi pač vemo, kako veliko premore govorjenje ljudi, da omahljive stori nezveste do vsega dobrega in svetega in jih naredi nekake sužnje tega sveta. Le preveč vlada na svetu strah pred ljudmi, preveč se ljudje ozirajo na posvetno čast in hvalo in tudi na grajo. Marsikdo varuje svojo vero in čednost, svojo dušo in zveličanje zato, da bi ga ljudje hvalili.

Česa je torej treba? Vzemimo si za zgled našega Zveličarja, da ne postanemo sužnji tega sveta, sužnji ljudi, ki se za dušo in zveličanje nič ne zmenijo, da se ne damo preslepiti, ako se nam kdo takih prilizuje, in se tudi ne damo zbegati, ako nas graja ali zaničuje. Sv. Pavel pravi (Fil 3. 17.): *Bratje, posnemajte mene, in glejte na tiste, ki tako žive, kakor imate zgled nad nami!* Nadalje pove pa tudi, zakaj je to treba; pravi namreč: „Zakaj veliko jih živi, katere sem vam večkrat imenoval, (zdaj pa jih jokaje imenujem) sovražnike križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih bog je trebuh; kateri se hvalijo svoje grešnosti, kateri pozemljsko ljubijo.“ . . . Te besede veljajo popolno tudi za naše čase, ker koliko jih je, katerih bog je njih trebuh, ki se še hvalijo s svojim grešnim življenjem itd.

Kakor je klical sv. Pavel: „Bratje, stojte v Gospodu!“ tako je treba klicati tudi v naših časih: „Stojte v Gospodu, da ne omahnete v veri, v čednosti, ker nevarnosti žugajo od vseh strani!“ Da se ohranimo srčne, hočem vam dokazati, da strah pred ljudmi je 1. grešen in zato nevaren za naše zveličanje, 2. da je velika nespa met ljudi se bati. — V to nas potrdi tisti, ki je pot, resnica in življenje.

1. *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim očetom, ki je v nebesih!* pravi Zveličar in s tem hoče povedati, da je očitno spoznavanje resnice neobhodno potrebno za naše zveličanje. On sam nam je v tem najlepši zgled, ker je toliko pretrpel za resnico, nazadnje celo smrt. Njega so posnemali vsi sveti mučenci in spoznavalci, ki so mu sledili v srčnosti in stanovitnosti in neustrašenosti do ljudi, in so mnogi izmed njih morali veliko ali celo smrt trpeti za resnico, katero so

spoznavali in zagovarjali. Dolžnost vsakega kristjana je, da se za resnico poteguje do konca in, če je treba, zanjo tudi trpi.

In res, kako bi se mogel tak človek dober kristjan imenovati, ki se ljudi bolj boji nego Boga? Kdor je tega kriv, ta se pregreši zoper spoštovanje in čast, katero je Bogu dolžan. Pregrešno je, Boga le na skrivnem častiti, a v javnosti pa ga zatajiti iz strahu pred ljudmi. Svetu se klanjati, Bogu pa, ki je začetek in voditelj vsega našega življenja pokorščino odreči, to je gotovo zaničevanje Boga samega. — Kdor se sramuje očitno pokazati svojo vernost in pobožnost, pregreši se tudi zoper hvaležnost, katero je Bogu dolžan. Ako ima kak preprost oče sina, ki je postal imeniten gospod, pa se sramuje svojega očeta ali svoje matere; ali ni to pregrešno? Ako oče zve to, gotovo je razžaljen zaradi sina, ki je nehvaležen za njegove dobrote. Enako je gotovo tudi Bog razžaljen, ako se kristjan sramuje spoznavati ga, vkljub temu, da je od njega prejel toliko milosti in dobrot. — Kdor svet višje ceni nego Boga, pregreši se tudi zoper resnico. Resnico zatajiti, pa se pravi zatajiti Boga samega, ki je večna resnica. Iz strahu pred ljudmi zamolčati resnico ni lepo, človeka nevredno. Vemo, da smo otroci svete katoliške Cerkve; kako nedostojno bi torej bilo, ko bi zatajili to svojo predobro skupno mater in se sramovali biti njeni otroci! — Slednjič se pregreši tisti, ki se sveta bolj boji nego Boga, tudi zoper bližnjega, ker s slabim zgledom njegovo zveličanje postavi v nevarnost. Zakaj jih toliko postane omahljivih v veri in čednost izgube? Zato ker vidijo na bližnjem slabe zglede in si mislijo: „Če je ta tak, zakaj pa bi jaz ne bil?“ Življenje grešnikovo se kaže v vsi svoji ostudnosti, zato ne vleče toliko družih za seboj; če pa je človek omahljiv in nestanovit, ki bi se nobenemu rad ne zameril in bi vsakemu rad pritrnil, njegov zgled marsikoga za seboj potegne.

II. Ljudi se bolj bati nego Boga, pa ni le pregrešno, temveč tudi zelo nespametno. Ali se spleča pred svetom tako se bati, da se človek pri tem zameri Bogu, ker ga naravnost zataji? Zato ni le greh, temveč tudi nespamet bati se ljudi! Reči moramo, da je sploh vsak greh norost ali nespamet, ker po njem se časnno višje ceni nego večno; a prav posebna nespamet je pa gotovo to, ako se kdo pred grešniki sramuje svojega čednostnega, lepega krščanskega življenja. Kaj mislite, da boste sploh kdaj mogli svetu ustreči? Mislite, kar hočete, storite, kar morete, če ste revni ali

bogati, zapuščeni ali imenitni, v visoki ali nizki službi, v samoti ali v hrupu sveta, graji človeški se nikoli ne boste odtegnili. Vse dni lahko slišite tožbo tistih, ki skušajo ljudem dopasti, in pravijo: da vsem ljudem nikoli ni mogoče ustreči. Saj sam Zveličar ni bil tako srečen, da bi vsem ljudem ustregel. Nekdaj je rekel: „Ko je Janez nastopil in ni jedel in ne pil, reklo se je, da ima hudobnega duha. Ko pa je prišel Sin človekov in je in pije, pa pravijo, ta človek je požeruh in pijanec, prijatelj cestninarjev in grešnikov.“ S temi besedami kaže Zveličar, da je svet velikansk Babel, kjer vsakdo drug jezik govori, da se iz tega učimo, kako nespametno je, bati se sodbe ljudi.

Pa poreče marsikdo, ki je ves boječ: Kaj naj storim, ko pa skoro vsi okoli mene prav nasprotno delajo? Kaj bi storil? Ako si prepričan, da imaš prav, ko zvesto služiš Bogu, čemu se vprašuješ, kaj bi storil, kako bi živel? Ali živiš na tem svetu zaradi Boga ali zaradi družih ljudi? In ako ne skrbiš za svoje zveličanje, ali te bo mogel svet rešiti pred pogubljenjem? Bog je, ki te bo sodil, ne pa ljudje! Ako bo Bog spoznal, da si pošten, ali ti bo sodba ljudi mogla kaj škodovati? Nam se pač ni treba bati sodbe ljudi, temveč le sodbe božje, ki bo odločila našo večno osodo. Sodbe tega sveta se nam ni bati, ako imamo mirno vest, ker ravno krivična sodba ljudi nam bo enkrat zveličanje. (Skušnja uči, da se marsikdo nič ne zmeni, ako se o njem slabo govori, da le nasiti svojo strast. Čemu bi se torej človek bal ljudi, ako pa Bogu zvesto služi.) Vprašajmo se: Kdo pa so tisti, ki zaničujejo dobre kristjane? Ali so to najboljši ljudje? Ne, to so navadno one izgubljene duše, ki v skrbeh za posvetno in v posvetnem razveseljevanju pozabijo na nebeški poklic, in žele, da bi tudi drugi pozabili. To so oni mehkužneži, ki imajo razum le za uživanje in razuzdanost, in zato nočejo ničesar vedeti o tem, da mora duh biti gospodar čez meso. — To so ošabneži, ki se sami toliko povzdigujejo čez druge, da niti Bogu nočejo dati spodobne časti. Pozabili so, da prva tirjatev evangelija je vdano izročenje v božjo oblast.

In česa se je bati tistim, ki Bogu zvesto služijo? Morda praznih govoric? Morda zabavljic in priimkov, s katerimi jih ometavajo? A vse to so le prazna imena ali pa celo častni naslovi za tiste, na katere merijo.

Ako vse to pomislimo, kdo so tisti, ki se norčujejo iz pobožnosti, iz molitve, kako se norčujejo, potem nas vse to mora

ne odvrniti od molitve, temveč k nji še posebno vspodbuditi. Krivim sodbam, kakor nas uči skušnja, ni moč nikoli oditi. Kdor živi pravično po božjih postavah, pravijo, da je prehud, prenapet, kdor živi samotarsko, pravijo, da je preprost, kdor vestno izpolnjuje verske dolžnosti, hodi k sv. maši, posluša pridige, prejema sv. zakramenete, pravijo, da je hinavec, kdor živi trezno, zmerno, pametno, pravijo, da življenja ne razume. Po pravici pravi zato sv. pismo (Preg. 29. 27.): *Brezbožnim so tisti gnjusoba, ki hodijo po pravih potih* In neki cerkveni učenik piše: „Brezbožniki so podobni kamelam, ki v čisti vodi z nogami blato razteptajo in vodo skalé, zato da jim ni treba v čisti, snažni vodi gledati svoje nelepe, grbaste postave. Ravnotako nočejo brezbožniki videti krščanske čednosti in vernega življenja pravičnih, ker bi v tem zagledali svoje lastne strasti in pregrehe.“ Kaj se zmeni umetnik, ako mu kak neskušen, nerazumen človek slabo obsodi delo? Saj pravi sv. Frančišek: „Nič ni vredno, ako me človek hvali, pa me Bog zaničuje; enako ni nič vredno, ako me ljudje zaničujejo, ker me Bog hvali.“ In sv. Avguštin govori: „Mislite in govorite o meni, ker hočete, da me le moja vest pred božjimi očmi ne toži.“ — Tako so mislili vsi zvesti služabniki božji v vseh časih, in reči moramo, da tisti je pravi kristjan, ki iz strahu pred ljudmi nič dobrega ne opusti, pa tudi nič takega ne stori, kar bi bilo zoper božjo voljo.

Strah pred ljudmi zaradi pobožnega, pravega krščanskega življenja pa ni le greh in nespamet, temveč tudi velika z m o t a. Nobeden naj nikar ne misli, da zaničevalci vsega svetega, pobožnega življenja v srcu res tako mislijo, kakor govorijo. Pač jih za nekaj trenutkov pograbi morda jeza in togota nad bližnjiki, ker vidijo, razliko svojega in njihovega življenja, a čeprav se hudujejo na vnanje, v srcu pa vendarle pravičnike hvalijo, občudujejo in si sami žele njim biti enaki. Čeprav je človek še tako zelo sprijen in izgubljen, vendar nekaj dobrega pa ima še zmerom v sebi. In ta iskrica čednosti, ki mu morda še tli v mlakuži pregreh, se marsikdaj po enem samem dobrem zgledu razvname tako, da se človek popolno izpreobrne. Koliko zasluženje ima tisti, ki je to storil!

Pokazal sem vam, kristjani, kako nespameten in prazen je strah vernih, pobožnih kristjanov pred posvetnimi, morda celo v grehe zakopanimi ljudmi. Tak strah je greh, nespamet in zmota.

Zato naj nobeden ne omahne, nobeden naj se ne sramuje čednostnega, lepega življenja. K temu opominja tudi sv. Pavel Filipljanec, ko pravi: „Naše prebivanje pa je v nebesih, odkoder tudi Zveličarja čakamo . . . Zavoljo tega, bratje moji predragi in prisrčni, moje veselje in moja krona, tako stojte v Gospodu, preljubi!“ Stojte v Gospodu, t. j. držite se trdno naukov božjega Učenika, nikar se jih ne sramujte, priznavajte jih vselej in povsod, saj to vam je le v čast in slavo, ter pomnite besede Zveličarjeve: *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom v nebesih, kdor pa bo mene zatajil pred ljudmi, zatajil ga bom tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih.* Amen.

† J. Benkovič.

2. Ne lepe besede, ampak dobra dela nam pripomorejo v nebesa.

Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih. Mat. 7, 21.

Velik razloček je med otroci božjimi in otroci tega sveta. Trud in trpljenje nista prijetna in zato se ju otroci tega sveta boje, ker iščejo na zemlji le zloznega življenja. Vse drugačih misli pa so otroci božji: oni vedo, da je zemlja solzna dolina, zanje le dežela pregnanstva, katere bi se danes raji, kakor jutri znebili: vedo pa tudi, da jim v tem pregnanstvu ni mogoče kaj družega pričakovati, kakor križev in težav. Toda prepričani so, kolikor več da jim je trpeti na tej zemlji, s toliko večjim veseljem jo bodo zapustili in šli v svojo pravo domovino, o kateri nam je Jezus Kristus sam toliko lepega povedal, pa tudi pristavil, kako naj čas svojega pregnanstva obračamo v svojo srečo.

V današnjem sv. evangeliju pa smo slišali, da ne vsak, ki pravi: *Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor spolni voljo Očeta, ki je v nebesih.* Ako te besede natančneje premislimo, vidimo, česar nam je treba v dosego zveličanja. Ker je pa naša največja dolžnost skrbeti za zveličanje, zdi se mi primerno, da si ogledamo pripomočke k svojemu zveličanju. Te pa najdemo zapisane v zgoraj omenjenih besedah Zveličarjevih: *Ne vsak . . . Torej ne lepe besede, ampak zaslužna dejanja, spolnovanje volje božje, nam bodo odprla pot v nebesa.*

1. 1. In zakaj nam lepe besede ne zagotavljajo srečne večnosti? Zato, ker so premalo v r e d n e.

V nebesa priti ni tako lahko, zakaj Jezus Kristus sam pravi: *Resnično, vam povem, ako se ne izpreobrnete in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.* (Mat. 18. 3.) To je, ako napuha, častilakomnosti ne opustite in niste ponižni in preprosti, odkritosrčni, zaupljivi in verni kakor otroci, utegnete sicer odzunaj biti udje mojega kraljestva, pa niste v nevidnem kraljestvu božjem, v številu svetnikov, in tudi ne morete priti v moje kraljestvo v nebesih. In zopet na drugem kraju pravi Zveličar: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga nase potegnejo.* (Mat. 11, 12.) Te besede nam pač jasno spričujejo, da nam je treba vse moči napeti; da se nam je treba prizadevati za nebesa, zakaj *kako ozka so vrata in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo.* (Mat. 7, 14.)

Jezus Kristus sam primerja tudi nebesa *zakladu, skritemu v njivi* (Mat. 13, 44.), ki ga moremo le z velikom trudom izkopati. Glejte, tako je govoril naš božji Zveličar o trudu in prizadevanju za nebesa.

Nič manj ne zahtevajo tudi njegovi apostoli. Sveti Pavel namreč pravi: *Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje.* (Filip. 2, 12.) Ni tedaj lahka, zložna pot v zveličanje, ampak pot trpljenja in boja. Zato piše sv. Jakob: *Blagor človeku, ki pretrpi skušnjava; ker skušen bo prejel krono življenja.* (1, 12.) Boja nam je tedaj treba, zmagovalnega boja zoper mnogo naših dušnih sovražnikov, ako si hočemo priboriti to krono. Ravno to zahteva tudi sv. Janez, ko pravi v skrivnem razodenju: *Kdor preмага, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedežu.* (3, 21.)

Prepričali smo se sedaj, da nam je mogoče nebesa kupiti le za visoko ceno, zakaj *veliko plačilo si pridobimo le po velikem delu*, pravi sv. Gregor. Nikakor ne zadostujejo tedaj le besede, in naj bi bile tudi lepe angelske besede; zakaj beseda je kmalu izgovorjena in ravno zaradi tega tudi majhne cene, ki nam ne more pridobiti nebeškega kraljestva, katero po besedah sv. pisma silo trpi.

2. Pri vsem tem so pa same besede tudi goljufive. Iz lepih besedi na dobro srce sklepati ni vselej prav. Saj pravi sveti Duh sam: *S svojimi ustmi blagoslavljajo, v svojem srcu pa preklinjajo.* (Ps. 61, 5.) Beseda slepi. Neki imenitni državnik je rekel: „Človek ima zato jezik, da z njim zakriva notranjost svojega srca.“

O marsikaterem človeku, ki govori, kakor bi bil sam angel iz nebes, veljajo besede Zveličarjeve: *Enaki ste pobeljenim grobovom, kateri se odzunaj ljudem lepi zde, odznotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake gnjusobe.* (Mat. 23, 27.) Iz ust prihajajo lepe, spodbudne besede, kakor bi jih govoril svetnik, v srcu pa so mrtvaške kosti in gnjusoba prevzetnosti, krivičnosti, poželjivosti, sovraštva, zavisti, gnjusoba mnogoštevilnih grehov.

Pred več stoletji je živel mož, ki je bil poln samih lepih besedi, tako da bi človek mislil, te so gotovo omečile srca vseh nebeščanov. To je bil kralj Antijoh, sovražnik Judov. V svojem nenasitljivem poželenju po vladarstvu si je hotel tudi Jeruzalem podjarmiti, na poti pa je v hitri vožnji padel z voza in se smrtno poškodoval. V strahu pred smrtjo je zdihoval:

„Prav je, Bogu se podvreči, in da se umrljivi Boga samega ne misli.“ (II. Makab 9, 12.) „Prosil je tudi ta hudobnež,“ pravi sv. pismo, „Gospoda, od katerega pa ni mogel milosti doseči. In mesto, v katero je hotel priti, da bi ga bil do tal razkopal, in iz njega grob mrličev napravil, zdaj želi oprostiti. In Jude, ki jih še pokopavati ni pustil, ampak pticam in zverem v raztrganje dati in z otroci vred pokončati, obljubi sedaj storiti Atencem enake; tudi sv. tempelj, ki ga je bil poprej oropal, z najlepšimi darovi ožaljšati, in svete posode pomnožiti in za daritve potrebne stroške iz svojih prihodkov plačevati; vrh tega, da se hoče tudi pojuditi in vse kraje na zemlji prehoditi in mogočnost božjo oznanjevati.“ (2. Mak. 9, 13—18.)

Kaj ne, lepe besede, kaj hočemo še lepših! Pa vendar niso imele pred Gospodom nobene veljave, ker niso prihajale iz izprebrnjenege, skesanega in bogoljubnega srca, ampak le prevelike bolečine so ga k temu prisilile. Sv. pismo pravi: „Prosil je ta hudobnež Gospoda, od katerega pa ni mogel milosti doseči.“ (II. Mak. 9, 13.) In umrl je ubijavec in preklinjavec v tuji deželi na gorah strašne smrti.

Sedaj vidite, predragi, da lepe besede ne zadostujejo, ako si hočemo nebesa pridobiti: zato smo slišali v današnjem svetem evangeliju: *Ne vsak . . .*

II. Dobra dela edina nam morejo zagotoviti srečno večnost. Saj Zveličar naravnost pravi: *Kdor spolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, ta bo šel v nebeško kraljestvo.*

Sedaj si pa oglejmo dobra dela, ki so nam k zveličanju potrebna.

1. Dobra dela so tiste dela, ki so nam od Boga zapovedana. To so najprvo splošne krščanske dolžnosti. Ta dobra dela najdemo zaznamovana v božjih in cerkve-

nih zapovedih. Kdor si hoče tedaj z lepimi, dobrimi deli nebesa prislužiti, naj spolnuje predvsem božje zapovedi; ki jih je Bog Oče sam dal na Sinajski gori, in pozneje njegov Sin ponovil in natančneje razložil. Kdor hoče po teh zapovedih dobra dela izvrševati, naj veruje zvesto in neomahljivo v Boga in njegovo razodenje, naj spoštuje ime božje in naj razširja njegovo čast, naj posvečuje Gospodove dni. Vsled zapovedi božje mora pokoren biti predstojnikom v vsem, kar ni zoper voljo božjo. Pa to še ni zadosti. Svojega bližnjega ne sme oškodovati ne na zemeljskih, ne na dušnih rečeh, tedaj ne sme sile delati, ne njegovemu življenju, ne premoženju, tudi ne dobremu imenu. Samega sebe naj ne omadežuje z nečistostjo in razuzdanostjo, da še celo pozeleti ne sme tega, kar ni njegovo, bodisi žene, bodisi blaga svojega bližnjega. Kdor si hoče pridobiti veliko zasluženja z dobrimi deli, mora spolnovati tudi cerkvene zapovedi. Tedaj naj posvečuje nedelje in praznike s tem da ne opravlja hlapčevskega dela, in da je spodobno in pobožno pri sv. maši. Treba mu je držati se zapovedi o postu, ki je v gotovih časih zapovedan, mora pa tudi se prav posebno paziti na imenitno zapoved, da se namreč saj enkrat spove v letu svojih grehov in prejme o veliki noči sv. Rešnje Telo.

To so tista lepa dela, dobra dela, nad katerimi ima Bog dopadajenje in katere bo poplačal z neskončno slavo božjo. Razen teh splošnih krščanskih dolžnosti mora kristjan tudi zvesto izvrševati svoje posebne stanovske dolžnosti. Različne stanove je Gospod postavil na zemlji, jih razdelil med ljudi in jim zapovedal, naj so natančni v izvrševanju svojega poklica. Zakonskim je priporočil zvestobo in ljubezen, staršem dobro odgojo otrok, predstojnikom skrb za svoje podložne, mladeničem in devicam skrb za sv. čistost, sinovom in hčeram, naj spoštujejo in ubogajo svoje starše, hlapcem in deklam, naj svojim gospodarjem in gospodinjam zvesto služijo itd.

In kdor svoje stanovske dolžnosti vestno opravlja, ta izvršuje dobra dela, ki so vredna večnega plačila.

2. Pa ta dobra lepa dela moramo z Bogom združeni opravljati ali z drugimi besedami: Ta dela moramo izvrševati v milosti božji.

Verska resnica je, ki jo moramo vsi verovati, da so vsa naša dela le takrat dobra in za večnost zaslužljiva, ako jih opravljamo v stanu milost božje.

Kdor je v smrtnem grehu, naj še tako imenitna in zaslužljiva dela izvršuje; v božjih očeh so vendarle vse to mrtva dela, ki na večni tehtnici tehtajo toliko kakor nič. Dobe se kristjani, ki dobra dela opravljajo, ki spolnujejo skoraj vse božje in cerkvene zapovedi, ki si prizadevajo, saj nekoliko spolnovati svoje stanovske dolžnosti, pa pri tem so vendarle v to ali oni strast zakopani, so v oblasti hudičevi, žive leta in leta v smrtnem grehu, v jezi božji.

O ubogi kristjani! Mislijo, da sejejo za nebesa, mislijo, da imajo že cele zaklade zasluženja pri Bogu, pa so v strašni zmoti! O res lepa, dobra bi bila njihova dela, ki bi jih opravljali v milosti božji; tako pa so mrtva, brez vrednosti, nezaslužljiva, ker storjena v smrtnem grehu.

Dobra dela moramo opravljati pa tudi z avoljo Boga, p o v o l j i b o ž j i. — To ni težko razumeti.

Bogu morejo namreč le tista dela dopasti, ki jih avoljo njega, t. j. iz ljubezni in pokorščine do njega izvršujemo. Ako imamo pri tem drugačne misli in ne teh, za Boga in avoljo Boga, tedaj izgube dobra dela svojo vrednost, in s tem zaslužljivost pred Bogom. In naj bi tak človek vse božje in cerkvene zapovedi, vse svoje stanovske dolžnosti do najmanjših zvesto spolnoval, pa bi jih ne izvrševal za Boga in avoljo Boga, ampak iz zemeljskih in časnih ozirrov, tedaj so vsa njegova lepa dela le navidezno dobra, nečimurna, brez vrednosti. Naj bi si vsakdo izmed nas te besede globoko vtisnil v spomin in srce! O koliko posvetnega, neblagega se vsili v naša dobra dela! Koliko dobrega storimo ne za Boga in avoljo Boga, ampak le, da bi svetu dopadli, da bi si pridobili posvetnega dobička. Tako gre veliko, da večina zasluženja v izgubo in tak kristjan bo s praznimi rokami stal pred sodnikom, namestu da bi si bil s zaslužljivimi dobrimi deli kupil nebesa.

Ne z lepimi besedami, pač pa z lepimi dejanji si moremo pridobiti večno življenje. *Ne vsak, ki pravi Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak le tisti, ki spolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.*

Vsakdo, predragi, izmed nas ve, kaj mu je storiti. Poglejmo proti nebu, naši najlepši domačiji, in spomnimo se milijonov, ki so šli skozi zlata vrata in se zdaj vesele v deželi, kjer *Bog zbrisuje vse solze od njih oči, kjer ni več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.* (Apok. 21. 4.) Kdo bi si ne želel gori priti?

O bratje! pot tja gori nam je znana! Bodimo goreči v izvrševanju dobrih del, del, kakršne Bog hoče, in gotovo bomo prišli do zaželenega cilja!

Kdor spolni voljo svojega očeta, ki je v nebesih, ta pojde v nebeško kraljestvo. Spolnujmo to voljo božjo, izvršujmo zvesto naše splošne krščanske dolžnosti, pa tudi dolžnosti, ki nam jih stan nalaga! Zvršujmo jih v Bogu in zavoljo Boga, z dobrim namenom in v milosti božji! Potem bomo prejeli plačilo iz rok nebeškega Očeta, „ki nas ni odločil v jezo, ampak v dosego zveličanja po Gospodu našem Jezusu Kristusu.“ (1. Tesal. 5. 9.) Amen. P. J.

Osma nedelja po binkoštih.

Hiševanje in račun.

Daj odgovor od svojega hiševanja.
Luk. 16, 2.

Nekikrat so se zbrali cestninarji in grešniki pri nebeškem Učeniku, da bi ga poslušali. Bilo je pa okrog njega tudi mnogo farizejev in pismarjev. Tedaj pove Jezus najprej priliko o izgubljeni ovci, potem o izgubljenem denarju, nato pa še o izgubljenem sinu. V priliki o izgubljenem sinu pokaže Jezus na napačno, grešno ravnanje s premoženjem tega sveta. Ta prilika je veljala zlasti farizejem in pismarjem; saj je bila znana njihova krivičnost, njihova lakomnost, njihovo oderuštvo pa zatiranje ubožcev, vdov in sirot, poleg tega tudi še, kako so goljufali celo tempelj jeruzalemski. Jezus, vsevedni Bog, pa je dobro poznal vse njihove grehe. Hoče jih podučiti, da jim bo treba račun dati od časnega imetja; svetovati jim hoče, naj si preskrbé dobrih prijateljev pri Bogu s tem, da povrnejo tuje blago ter opravljajo dobra dela, kar jim je pač lahko jasno, ker si v časnih zadevah znajo tako dobro pomagati.

Pa ne samo farizejem in pismarjem je hotel Jezus govoriti na srce ter jim zbuditi vest, ampak vse ljudi opozoriti na to, da treba zvesto upravljati od Boga jim izročene darove, in sicer telesne in duhovne.

Zato sv. Cerkev ukazuje to priliko brati kot nedeljski evangelij.

Predragi v Kristusu! Vsem nam bi treba dati odgovor od svojega hiševanja prej ali slej. *Slehern tedaj izmed nas bo za-se odgovor dajal Bogu*, uči sv. Pavel. (Rim. 14, 12.) Iz različnih prilik Gospodovih nam je pa znano, da bo odgovor silno natančen. Gotovo pa bi bilo neumno šele takrat pripravljati se na račun, kadar je kdo k računu že poklican. Za ta račun moramo biti zmiraj pripravljeni. Katera pa je najboljša priprava za dober račun? Gotovo — dobra uprava, vestno hiševanje. Iz slabega hiševanja more priti le slab račun, le nezadovoljiv odgovor. Torej, da bode naš račun ugoden, mora biti naše hiševanje dobro. Hiševanje in račun — to si stavimo sedaj pred oči; to nam pomaga k časni in večni sreči.

Vsak človek in zlasti vsak kristjan je hišnik, upravnik božjih darov, ki mu jih Bog ne daje v last, ampak le v upravo, v oskrb. Torej nas sv. Pavel poprašuje: *Kaj pa imaš, kar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?* (I. Kor. 4, 7.) Ta misel nas mora poniževati pred Bogom, ta misel nas mora pravicoljubne delati proti ljudem, ta misel mora tudi vedno čut vestnosti zavoljo Boga živ ohraniti v naši duši. —

I. Kateri in kakšni pa so darovi božji, v oskrb nam izročeni? Preglejmo jih kratko!

Najprej so naravni darovi: Življenje, neumrjoča, tako lepo z mnogimi talenti, z umom, spominom, voljo obdarjena duša, telo z raznovrstnimi zmožnostmi in močmi, z natančnimi čuti, s potrebnimi udi. Poleg tega imamo od Boga izročena tudi menj ali več premoženja, veljave in dragoceni čas.

Nad vsemi temi darovi pa so darovi milosti: Da smo odrešeni, da se nam v sv. krstu in drugih zakramentih naklanja milost odrešenja. Dalje zakladi sv. Cerkve: Najsvetejša daritev sv. maše, božja beseda, sv. odpustki, zasluženja in priprošnje svetnikov. Kajne, kako raznovrstni so darovi, v oskrb nam izročeni! Kako velik in vendar kako majhen je človek!

Če pa smo le upravitelji naravnih in nadnaravnih darov, raznovrstnega premoženja, telesnega in duhovnega, moramo ga upravljati, oskrbovati le tako, kakor nam to predpisuje Bog. Torej, kako moramo hiševati? Ne tako, kakor nam narekuje strast in zapeljiva slast, ampak tako, kakor hoče Bog, torej v božjem

strahu. In kako on hoče, naznanil nam je splošno v deseterih zapovedih, posebe pa nam še sporoča svojo voljo po sv. evangeliju in po dolžnostih našega stanu in poklica.

Kako se motijo torej tisti, kateri menijo, da so popolni gospodarji svojega časnega premoženja, in da ga morejo poljubno upravljati! Taki so zlasti oženjeni pijanci, kateri vkljub temu, da imajo ženo in otroke, govoričijo, da pijejo za svoje, pa zapivajo ravno tako tudi svoji pomilovanja vredni ženi in svojim strganim in lačnim otrokom in morda celo na dolg. V to vrsto spadajo tudi igravci, o katerih velja stara resnica, da pri igri še nikdo ni obogatel, marsikdo pa že hišo in dušo zapravit.

Zopet drugi menijo, da smejo s k o p a r i t i s svojim imetjem ne oziraje se na potrebnega, siromašnega bližnjega. Tretji menijo, da smejo l e n a r i t i po svoji volji, da jim ni treba napenjati svojih telesnih in dušnih moči, da smejo dragi čas tratiti, kakor jim ljubo. In zopet se nahajajo mnogi, kateri si nič ne dajo dopovedati, kako si s pijančevanjem, s ponočevanjem, z razbrzdanoštvom, z nečistimi dejanji krajšajo življenje in da so za vse to odgovorni pred Bogom.

Še menj porajta mnogi na to, kako uporabljajo m i l o s t i sv. vere: Sv. zakramente, daritev sv. maše, božjo besedo, svete odpustke, molitev.

Toda človek ima od zgoraj natančno določeno, kako treba oskrbovati vse svoje telesno in dušno premoženje, namreč v božjo čast, bližnjemu v korist in sebi v časni in večni prid. Kdor ravna drugače, ta je slab hišnik v božjih očeh in ustrašil se bo enkrat neizrečeno ob računu z najvišjim Gospodom.

II. T e g a r a č u n a, dragi moj, ne izpusti nikdar izpred oči! Račun boš moral dati, pa k d a j, k o m u, o č e m, k a k o?

Hišnik v današnjem evangeliju je popolnoma pozabil, da ima gospodarja nad seboj, ali pa je mislil, da računa ne bo tirjal od njega. Zato ga je kakor strela iz jasnega neba zadel njegov poziv: *Daj odgovor od svojega hiševanja!* Koliko ljudi je podobnih temu hišniku, kateri nikoli ali silno redkokdaj mislijo, da bo enkrat treba dati odgovor odt vsega hiševanja. Marsikdo si pravi: O saj je še čas, saj še nisem nič bolan. Vidi sicer okoli sebe umirati mlajše in starejše, sliši zvoniti svojim vrstnikom, a nič si ne stori iz tega, dokler kar hipoma tudi njemu ne zadoni na uho božji glas: *Daj odgovor od svojega hiševanja!* In če Jezus pravi: *Ne veste ne dneva, ne ure* (Mat. 25, 13.), mora se

pač tudi reči, da za vsacega še poprej pride dan in ura, kakor se nadeja, ker je zopet rekel Jezus: *Ob uri, ko se vam ne zdi, bo prišel Sin človekov.* (Luk. 12, 40.)

Poznal sem krepkega moža. Dopoldne, binkoštni pondeljek, je šel v cerkev k službi božji; ko so šli popoldne drugi zopet v cerkev, je stala njegova duša že pred večnim Sodnikom. — Videl sem, kako je ležal mrtev ob cesti opoldne poleg voza nekdo drug, ki je zjutraj ob treh šel zdrav z doma po drva. — Bil sem priča, ko se je zabliskalo in 19leten mladenič je padel na polju mrtev na zemljo. — Na ženitovanjsko potovanje sta šla ženin in nevesta, nekje se jima pod nogami udere brv in oba vzame bela žena. Izmed vseh teh ni nobeden mislil, da bo umrl isti dan.

Vprašajmo se dalje: Komu imamo dati odgovor od svojega hiševanja? Dati ga imamo Bogu, najvišjemu Gospodu, kateri nam je izročil razne darove. Njemu treba dati odgovor, ali smo jih upravljali dobro ali slabo.

Gospod, kdo bo obstal? Kličem z Davidom. Če se pravični tresejo pred teboj, kaj bo šele s krivičnimi? Sodil bo Bog, vsevedni, Bog, neskončno pravični, Bog, nespremenljivi v svoji sodbi. *Strašno je pasti v roke živega Boga,* pravi sv. pismo. (Hebr. 10, 31.)

O čem pa bo treba dajati odgovor? Najprej o zlorabi vseh darov, potem tudi o zamudi dobrih del, kako se namreč nismo potrudili z izročeni darovi Boga bolj častiti, bližnjemu več koristiti, sebi več zaslug si nabrati v nebesih. In ko marsikdo poprašuje, kako bo vse to mogoče, pa vsak dan še težjo odgovornost nalaga na svojo ubogo dušo.

Tedaj bo treba dati odgovor tebi, ki zapravljaš zdravje in premoženje, čas in življenje, z nečistostjo, nezmernostjo, z jezo, z lenobo. Tedaj bo treba dati odgovor o vseh dneh, o vseh urah dneva in noči, dá, o vseh trenutkih svojega življenja, ali si jih porabil za svoj časní blagor in za večno srečo. Tistikrat bo poprašal božji Sodnik: Kako in kolikokrat si prejemal zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, kako si se zato pripravljaj, kako prejemši jih živel; poprašal te bo: Kakšna je bila tvoja ljubezen do najsvetejšega zakramenta, ali si ga molil verno, spoštljivo, hvaležno; ali si pazil na poglobitve dele sv. maše, ali si pobožno molil v cerkvi pri božji službi, ali si pa morda postal ali posedal zunaj cerkve ter niti srca niti telesa spodobno

obračal proti oltarju? Tedaj te bo poprašal nebeški Učenik in večni Sodnik, ali si prihajal iz pravega namena v cerkev, ali si poslušal božjo besedo ponižno in pazno, ali si marveč prihajal prepozno, ali si se vmes pogovarjal in norčeval kje v kakem kotu z drugimi malopridnimi zaničevavci božje besede in božje službe sploh. Oh, kaj porečete tedaj tisti, ki se celó v hiši božji, kamor hodimo prosit v dušnih in telesnih potrebah, izpaktljivo vedete vpričo živega Boga? O tistem človeku, ki ni imel svatovskega oblačila pri nebeški ženitnini, pravi sv. evangelij: *On pa je umolknil.* Tedaj je kralj rekel služabnikom: *Zvezžite mu roke in noge, in vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.* (Mat. 22.) Zapomnite si tudi, kaj pravi sveti Bernard: „Znamenje pogubljenja je, če kdo nima pobožnosti do sv. Rešnjega Telesa.“

Koliko bi hotel ti dati na smrtni postelji, ko bi mogel, preden zaslišiš grozno obsodbo iz ust božjega Sodnika, samo enkrat še izreči pred sv. Rešnjim Telesom besedice: Češčen in hvaljen bodi najsvetejši in božji zakrament!“ Koliko bi ti hotel dati, ko bi mogel samo enkrat še biti deležen povzdigovanja pri sv. maši ter zdihniti: „Jezus, bodi mi milostljiv!“ Koliko bi ti rad dal, ko bi samo enkrat še mogel v Marijini cerkvi pogledati v premili obraz nebeške Kraljice ter eno samo češčenamarijo ondi pobožno zmoliti! Koliko bi ti rad dal, ko bi mogel samo enkrat še slišati eno pridigo o štirih poslednjih rečeh! Toda prepozno je. *Kopati ne morem,* rekel je hišnik v današnjem evangeliju. „Za svoje zveličanje ne morem nič več storiti, spokornih del ne morem nič več opraviti,“ mora si priznati grešnik na smrtni postelji. *Čas je, da se Gospod maščuje, on mu bo nasproti povrnil po njegovem dejanju,* govori takemu prerok Jeremija. (51, 6.) In sv. Pavel uči: *Ako prostovoljno grešimo po prejetem spoznanju resnice, ni več daru za grehe, temveč strašno čakanje sodbe in maščevalni ogenj.* (Hebr. 10, 26.) Zato opominja modri Sirah: *Misli na jezo ob dnevu končanja, in na čas povračila, kadar bo svoje obličje proč obrnil.* (18, 24.)

Daj odgovor od svojega hiševanja! K a k o? Popolnoma po pravici, *ker resnične in pravične so božje sodbe.* (Raz. 19, 2.) Kaj olepšavati ali izgovarjati tistikrat ne bo mogoče, kakor sedaj tu na zemlji najdejo ljudje brž kak izgovor za svoja grešna dejanja. A tedaj, pravi apostol, *bo Gospod razsvetlil, kar je v temi skritega, in bo misli src razodel.* (1. Kor. 4, 5.) Kdor bo tedaj

najden dober, pravičen hišnik, *bo imel hvalo od Boga*, govori apostol dalje. Kdor pa bo najden krivičen hišnik, njega pa bo Gospod *izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga*, kakor govori večna Resnica. (Mat. 18, 34.)

Dragi kristjan! Po današnji pridigi si stavi večkrat te-le dve vprašanji: *Kakšno je moje hiševanje?* Kakšen bi bil moj račun, ko bi me Gospod danes poklical na odgovor? Še je čas, da hiševanje zboljšaš, toda *čas je kratek*. (I. Kor. 7, 29.) Pazi, da te brezskrbnega ne prehití glas božjega Sodnika: *Daj odgovor od svojega hiševanja!* Uporabljal vestno vse božje darove in račun bo lahak; angeli te potem spremijo v večna prebivališča. Amen.

Val. Bernik.

Deveta nedelja po binkoštih.

1. Troje prorokovanj Gospodovih.

In ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu. Luk. 19, 44.

Dostikrat je Jezus Kristus zatrjeval judovskemu ljudstvu, da je on Sin božji; pa mnogi niso verovali in nihče bi mu ne bil tudi mogel verjeti, ako bi jim bil to zatrjeval le z besedami. Saj je bil na zunanje ravno tak človek, kakor drugi. Nikakor jim ne moremo tedaj zaradi tega očitati nevere, ker niso verjeli samim njegovim besedam. Glejte to je tudi naš božji Zveličar vedel, zato ni samo pripovedoval, z besedami, ampak tudi dokazal s čudeži in prerokovanji. Čudežev je Jezus Kristus storil brez števila, in zato je mogel reči Janezovema učencema, ki sta ga vprašala: *Si ti, ki ima priti, ali naj družega čakamo?* — pomembne besede: *Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla. Slepí spregledujejo, hromi hodijo, govóvi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtví vstajajo in ubogim se evangelijsko oznanjuje.* (Mat. 11, 3—6.)

Zaradi teh čudežev je Jezus tudi zaklical: *Dela, katera mi je Oče dal, da jih delam, ta dela, katera jaz delam, pričujejo od mene, da me je Oče poslal.* (Jan. 5. 36.)

Pa tudi s prerokovanji je Jezus Kristus dokazal, da je on tisti, ki je imel priti; vsa ta prerokovanja so se že izpolnila ali

se še izpolnjujejo. V današnjem evangeliju smo slišali eno teh prerokovanj, namreč o razdejanju Jeruzalema, in mi vsi vemo, kako natančno, do pičice se je izpolnilo. Razen tega pa nam je Zveličar zapustil še dvojno drugo prerokovanje, ki se s prvim, namreč s prerokovanjem o jeruzalemskem tempelju, še dandanašnji izpolnjuje. Ta trojna prerokovanja so pa sledeča:

I. sveti evangelij se bo oznanjeval po celi zemlji,

II. sv. Cerkve peklenska vrata ne bodo mogla premagati in

III. od jeruzalemskega tempelja ne bo ostal kamen na kamenu.

Kako očitvidno se to dandanašnji izpolnjuje, vam hočem pokazati.

I. Prerokovanje, da se bo evangelij Jezusov razširil po celi zemlji, je Zveličar izgovoril še pred svojim vstajenjem, ko je rekel: *Ta evangelij kraljestva bo oznanjevan po vsem svetu v pričevanje vsem narodom.* (Mat. 24. 14.) Ravno to je prerokoval tudi, ko je primerjal svojo sv. Cerkev gorčičnemu zrnu:

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, katero je človek vzel in na svojo njivo vsejal. To je sicer najmanjši izmed vseh semen; kadar pa zraste, je večji, kakor vsa zelišča, in je drevo, tako da ptice izpod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah. (Mat. 13. 31.) Po vstajenju pa je rekel svojim učencem: *Priče mi bote v Jeruzalemu in po vsi Judeji in Samariji in do kraja sveta.* (Dj. ap. 1, 8.)

Kako pa je bilo tedaj, ko je Zveličar izgovoril te besede?

Glejte, imeli so ga za tesarjevega sina, in vsled tega, pa tudi zato, ker je bil iz Nazareta doma, so ga prezirali, zaničevali, sovražili. Sam je rekel, da se bo njegov nauk razširil po celi zemlji in za razširjevalce ni izbral judovskih pismarjev in farizejev, ampak 12 nevednih, preprostih ribičev. Kdo bi si bil mislil, da bo tem neučenim možem mogoče, razgnati gosto meglo nevere, ki je tisti čas pokrivala zemljo; kdo bi si bil upal trditi, da bodo ribiči mogli spodkopati 4000 let stari prestol poganstva in razuzdanosti in na njegovih podrtinah vstanoviti vero, ki svojim spoznavavcem na zemlji govori le o trpljenju in jih tolaži le s prihodnjim, boljšim življenjem v večnosti. In vendar so apostoli vse to dosegli in s tem spolnili in še spolnjujejo po svojih

naslednikih prerokovanje Gospodovo, da se bo njegov evangelij oznanjeval po celi zemlji. — V težavnih in krvavih bojih se je čudovito hitro vršilo spreobračanje narodov v sv. Cerkev; in zato piše sv. mučenik Justin: „Ni ga ljudstva, ne med barbari, ne med Grki, ne kje drugej, naj stanuje že na vozovih ali šatorih, ali se seli iz kraja v kraj; ni ga ljudstva, pri katerim se ne bi glasila v imenu križanega Jezusa molitev in zahvala Očetu in Stvarniku sveta!“

In cerkveni pisavec Tertulijan je mogel zatrditi rimskim oblastnijam: „Mi kristjani smo še le od včeraj, t. j. malo časa, pa vendar napolnujemo že celo vaše cesarstvo: mesta, otoke, gradove, vasi, tabore, palače, le edino vaše poganske tempelje vam pustimo.“

Ko ne bi vedeli, da je Bog sam začetnik naše sv. vere, potem bi nam bilo pač nerazumljivo, kako se je mogel nauk Jezusov širiti tako hitro, vkljub vsemu preganjanju. Medtem ko je bil nauk največih modrijanov starega veka komaj nekoliko čez meje domačije znan, in še v tej le nekoliko osebam, razširjala se je in se še razširja vera Kristusova tesarjevega sina po celi zemlji in šteje med svojimi spoznavci kralje in berače, bogate in revne, učene in preproste. Kje je kaka dežela, prašam, in naj je še tako oddaljena od nas, kamor ne bi bili že prišli oznanjevalci svete vere, naši misijonarji, kjer ne bi bili navdušeno in neprestrašeno govorili o nauku Jezusovem in uspešno tudi pridobivali ljudi za sv. vero?

II. Drugo imenitno prerokovanje Gospodovo je, da bo sv. Cerkev stala do konca sveta in peklenska vrata je ne bodo mogla premagati. *Ti si Peter, skala, in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo mogla premagati.* S temi besedami je Zveličar obljubil svoji nevesti, sv. Cerkvi, pomoč in je ji ni nikdar odtegnil. Zakaj, ali je more biti sv. Cerkev teh osemnajststolet kdaj nehala biti, ali je kdaj zginila s zemlje?

Na vse mogoče načine se je sicer prizadeval pekel, da bi jo uničil, zatrl. Rabil je morivno orožje, in z njim napravil strašna preganjanja, v katerih je v potokih tekla krščanska kri.

Saj imamo iz prvih treh stoletij okoli enajst milijonov mučnikov, ki so svojo kri prelili za Jezusa. Vsak novi poganski cesar v rimskem cesarstvu je skušal prekositi svoje prednike v grozovitosti do ubogih, nedolžnih kristjanov. In da le enega omenim, cesar Neron, je kristjane dal zaviti v slamo, obliti s smolo in potem zažgati namesto bakelj pri cesarskih veselicah.

Pekel se je posluževal zoper sv. Cerkev tudi orožja lažnjive učenosti.

V dokaz so nam brezštevilni krivoverci, ki so s krivimi nauki hoteli raztrgati vezi edinosti. Ne enega stoletja ne dobite v zgodovini, v katerem ne bi bili vstali krivi preroki, lažnjivi učenički, ki so ravno nasprotno trdili temu, kar sv. Cerkev uči, ki so smešili in zaničevali njene skrivnostne nauke, pomenljive sv. obrede, ki še dandanašnji vstajajo in skušajo s psovanjem sv. vere tla spodkopati sv. Cerkvi.

Saj sami vidimo in slišimo skoraj vsak dan, kako se v družčinah smeši sv. vera, kako ploskajo in slavo pojo tistemu, ki zna najbolj hudobno in nesramno zaničevati in zasmehovati vse, kar se imenuje cerkveno, katoliško.

In kaj je temu vzrok? Peklenska vrata, ki se zaletavajo v skalo sv. Petra, na kateri stoji sv. Cerkev. In ali jim se je kdaj posrečilo, omajati temeljni kamen sv. Cerkve? Nikdar. S krvavimi, razbitimi glavami napuha so se morali vselej vdati in odjenjati preganjavci in napadovavci, in prepustiti zopet drugim sovražnikom sv. vere, naj oni poskusijo svojo srečo in moč nad nevesto Gospodovo.

Nikdar ni manjkalo, pa tudi ne bo manjkalo sv. Cerkvi bojev, pa tudi zmage niso izostale in ne bodo izostale.

O kako tolaživna mora biti ta resnica za kristjane, kako jih mora napolnjevati z upanjem in zaupanjem na pomoč božjo! Ravno tisti Bog, ki je svojo Cerkev toliko časa varoval in skrbel zanjo, ki je skozi osemnajststolet vresničeval svoje prerokovanje o peklenskih vratih, ravno tisti Bog ji bo tudi dandanašnji pripomogel k zmagi. Na skali sv. Petra se je že sto in stokrat razbila peklenska moč, in naj se današnje čase še tako zaganjajo valovi peklenskega morja v to skalo, zastonj je njihov trud; skala je pretrdno vsajena v Jezusu Kristusu, sv. Cerkev je imela preveščega zidarja! *Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.* (Mat. 16. 18.)

II. Ostaja nam sedaj še tretje prerokovanje Zveličarjevo o razdjanju Jeruzalemskega mesta in tempelja. V današnjem evangeliju beremo:

„Ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim rekoč: Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi

očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te in tvoji sovražniki te bodo obdali s zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. In bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato ker niso spoznali časa svojega obiskovanja.“ (Luka 19. 41—44.) To prerokovanje se je natančno spolnilo. Leta 70. po Kristusu so se Judje začeli puntati Rimljanom, zato je z močno vojsko prišel nad nje rimski poveljnik Tit in oblegal mesto Jeruzalem. Ravno tisti čas so Judje obhajali svoj velikonočni praznik in vsled tega je bilo skoraj štiri milijone ljudi v mestu. Uporno mesto je Tit obdal z visokim nasipom. Vsi vhodi so bili zastavljeni, vsa pota zaprta, nihče ni mogel ne ven, ne noter. Ta zaprtija je pa kmalu povzročila, da je obleganim Judom zmanjkalo živeža. V hudi lakoti so možje ženam, žene možem, otroci staršem, starši otrokom trgali iz rok zadnji grižljeje, v najhujši sili so vživali travo, staro usnje, skorje od dreves, ki so rastle po vrtih, da, zgodilo se je celo, da je mati zaklala lastnega otroka in ga spekla. Obenem je razsajala v mestu strašna kuga, ker niso mogli že več kam pokopavati mrličev in so jih metali le čez ozidje. V nekoliko tednih je pomrlo okoli 600 tisoč ljudi. In ko je nekega dne Tit jezdil okoli mesta in videl v jarkih pod zidovjem toliko mrličev, tedaj je globoko vzdihnil, vzdignil desnico proti nebu in vzkliknil: „To ni moje delo, ampak kazen božja.“ Po petmesečnem obleganju so Rimljani z naskokom vzeli mesto in ga zažgali. Ko je do tal pogorelo, je dal Tit še ostalo zidovje podreti in razkopati. Tako so se spolnile Gospodove besede:

In bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamena na kamenu. (Luka 19. 44.)

Kako pa je bilo s krasnim jeruzalemskim tempeljem?

Ko je nekdanj Zveličar s svojimi učenci stal pred tempeljem, mu je eden izmed njih rekel: *Glej, Učenik, kakšno kamenje, kakšno poslopje!* Gospod pa je še s solznimi očmi odgovoril: *Kamen ne bo ostal na kamenu!*

Pred naskokom mesta je dal Tit povelje svojim vojakom, naj se nihče ne predrzne poškodovati veličastnega tempelja. Pa vkljub tej prepovedi je preprost vojščak vrgel skozi okno vanj goreče poleno, tempelj se je vnel in zgorel, dasiravno so gasili, kolikor so mogli. Svetišče, kjer je Bog poprej govoril z ljudstvom, je bilo sedaj razvalina. Tristo let potem je hotel rimski

cesar Julijan, ki je odpadel od sv. vere, napraviti Gospoda za lažnika in njegovo prerokovanje za neresnico in je vsled tega zapovedal, naj se zopet postavi jeruzalemski tempelj. Ko slišijo Judje to povelje, se razvesele in z gorečimi željami, Jezusa osmešiti pred svetom zaradi njegovega prerokovanja, hite iz vsega sveta skupaj, da nekateri prineso seboj, kakor nam poročajo pisavci tistega časa, zlate in srebrne krampe, ter vsak kar gori, da bi kaj pripomogel k zidanju judovskega svetišča. Najprvo se lotijo temeljnega zidovja, ki je še ostalo od starega tempelja, in ga izkopljejo, ker mislijo položiti drugega za novo poslopje. Toda Bog se ne da zaničevati. Ogenj šine iz zemlje in pokonča delavce. Pa to Judov ne oplaši, drugi stopijo na njihovo mesto in nadaljujejo delo; in zopet se odpre zemlja ter požre delavce in novo zidovje. Judje prestrašeni in osramočeni popuste delo, cesar Julijan pa srdito ukaže vstaviti nameravano zidovje. In kaj je dosegel? Ali je morebiti osmešil Jezusa in prerokovanje postavil na laž? Ravno nasprotno; do pičice ga je izpolnil: Saj je dal staro temeljno zidovje, ki je še odstalo od prejšnjega tempelja, izkopati, tako da res ni ostal kamen na kamenu. In danes stoji na kraju jeruzalemskega tempelja velikanska turška mošeja, turška cerkev, ki oznanjuje celemu svetu, kako natančno se je spolnilo Zveličarjevo prerokovanje.

Predragi v Kristusu! Bog je neskončno resničen in zvest: vse, kar reče, je res; in vse, kar obljubi ali zažuga, gotovo spolni. *Gospodova beseda je prava in vsa njegova dela so v zvestobi.* (Ps. 32. 4.) Trojno prerokovanje nam je zapustil Zveličar, vse trojno se je spolnilo in se še spolnuje, ker ni prišlo iz ust slabega nevednega človeka, ampak iz ust njega, čegar oko gleda v prihodnost, kateremu je prihodnost bolj znana, nego nam sedanjost. Kaj naj se pa učimo iz tega? Spoznajmo, predragi, kako resnično je vse, kar nas sv. vera uči, kar nam sv. cerkev zapoveduje verovati, ki bo stala do konca sveta. Zapomnimo si pa tudi, da se bodo ravno tako dobro prizadevala peklenska vrata porušiti njeno poslopje, in ker se jim to nikakor ne bo posrečilo, saj odtrgati, kolikor mogoče veliko otrok od matere sv. katoliške Cerkve in jih pogubiti. Brezuspšno prizadevanje Judov, sezidati tempelj, pa naj nam kaže, kako nespametno je, vstavljati se Bogu, ogibati se njegovi pravici, in ravnati zoper

njegovo voljo. Zahvalimo tedaj Boga, da nas je po sv. krstu sprejel v svojo sv. Cerkev, ne dajmo se odtrgati od nje po zapeljevanju hudiča in hudobnega sveta in živimo zvesto po svoji sv. veri. Amen.

P. J.

2. O smrtnem grehu.

Ko se je približal mestu, se je razjokal nad njim. Luk. 19, 41.

Na svojem potovanju po judovski deželi se je približal naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus nekdam Jeruzalemu, glavnemu mestu dežele. Veličastno in mogočno je bilo jeruzalemsko mesto! Saj je bilo predpodoba nebeškega Jeruzalema, prelepega prebivališča vseh onih, ki živijo po božjem nauku! Mogočni sijonski grad v mestu, prekrasni jeruzalemski tempelj! Pogled na to dvoje je moral ganiti vsakega, z zadovoljnostjo napolniti dušo. — In kaj je občutil pri tem pogledu naš Gospod? Je-li veselje zažarilo na njegovem božjem obrazu? Je-li z zadovoljnostjo počivalo njegovo božje oko nad glavnim mestom izvoljenega ljudstva? — Ne. Sv. evangelist Luka nam pripoveduje, da se je razjokal naš Zveličar, ko se je približal mestu. — Kdo mi pove, zakaj so bile solzne oči Gospodove pri tem pogledu? Poglejmo, kaj nam pravi sv. pismo? Vsi vemo, kako zelo je ljubil Bog judovsko ljudstvo. On mu je dal postavo na Sinajski gori, pošiljal mu je preroke in slednjič je sam Sin božji zapustil lepa nebesa in prišel na revno zemljo, da bi rešil ljudstvo in ga pripeljal do srečne večnosti. In kaj je storilo judovsko ljudstvo? Ono ni poslušalo svojih prerokov, ni hotelo spoznati Boga samega. V svojih grehih je dalje živelo in žalilo neskončno usmiljenost božjo. Judovsko ljudstvo je bilo vzrok, da so tekale božje solze, njihovi grehi so bili vzrok sirašne kazni, ki jo je poslal Bog nad Jeruzalem. Rimljani so prišli in razdejali mesto in tempelj, da ni kamna na kamnu ostalo; prebivalci so bili pomorjeni, ali pa so umrli radi silne lakote, drugi zopet so bili odpeljani v sužnost, zapustiti so morali svojo ljubo domačijo in iti po vesoljnem svetu. In še dandanašnji so razkropljeni po vseh krajih. Priča so nam strašnih kazni, s katerimi kaznuje Bog grešnika; po neskončni previdnosti božji pa so nam nekako živo svarilo, naj mi ne hodimo po njihovih grešnih potih.

Velike so bile milosti, s katerimi je obdajal Bog izvoljeno svoje izraelsko ljudstvo, a brez primere večje, da neskončne so milosti, katerih smo bili deležni, in ki jih uživamo mi, dragi bratje in sestre v Kristusu. Sin božji nas je s svojim bridkim trpljenjem in s smrtjo na križu rešil sužnjosti hudobnega duha, pri sv. krstu smo postali otroci božji, dediči nebeškega kraljestva. Božjo besedo nam razlagajo vneti duhovniki na prižnici in kot skrbni očetje nam celijo spovedniki dušne rane; Bog Sin sam se daruje pred našimi očmi po mašnikovih rokah na oltarju svojemu nebeškemu očetu za naše in vsega sveta grehe, — in še več: — on sam se nam daje v dušno jed in nam je tako pomoč zoper vse napade hudobnega Duha. Da, dragi bratje in sestre v Kristusu; sveto, izvoljeno ljudstvo smo, in pobožno in sveto hočemo živeti, da se ne bo razjokal nad nami naš Gospod, kot nad jeruzalemskim mestom! Premislimo zato, kako potrebno je, da se iz vsega srca in vse duše obrnemo k Bogu in v vseh svojih delih iščemo le časti in slave božje, in se varujemo smrtnega greha, ki je vzrok solz Jezusovih.

Nihče ne more dvema gospodoma služiti, svetu in Bogu dopasti ni mogoče. Enega Gospoda si moramo izbrati, dragi kristjani, in izbrali smo si že Gospoda Jezusa Kristusa, njega moramo ljubiti in njemu služiti. To zahteva od nas Bog Oče, ki nas je ustvaril, Bog Sin, ki nas je odrešil, Bog sveti Duh, ki nas posvečuje v sv. zakramentih.

Bog nas je ustvaril, da ga spoznamo, častimo, ljubimo, njegove zapovedi spolnujemo in se kdaj zveličamo. Bog nas ni ustvaril zaradi sebe, ampak radi nas. On ni potreboval, da bi mi bili na svetu; on bi bil največji in najmogočnejši Gospod, če bi tudi nas ne bilo; on je neskončno srečen v samem sebi. Samo iz čiste ljubezni nas je iz nič ustvaril, da bi mi bili kdaj deležni večne sreče v nebeškem veselju. Pa že na tem svetu je največja sreča, Boga ljubiti in njegove zapovedi spolnovati. V svetu, v pozemskem veselju in sladnostih ni še nihče našel sreče in zadovoljnosti. Visoke palače in bogata mesta ne poznajo sreče, pod dragoceno svilo in tkanino se ne prikriva, pri bogato obloženih mizah in pozlačenih stolih jo iščemo zastonj, le v srcu, ki je spravljeno samo s seboj in svojim Bogom, v nedolžnem in spokornem srcu prebiva zadovoljnost in sreča. Poglejte Salomona! Najmodrejši kralj na svetu je bil, dokler je spolnoval

zapovedi božje in živel po božjem nauku. Pa zapustil je Boga in iskal sreče v zemeljskem veselju. A ni je našel! Niso mu je dala vsa bogastva, vsi zakladi, vse časti, vsa veselja, vse dragocenosti, kolikor si jih le more poželeti človeško srce. V eni uri je poprej, dokler je bil sklenjen z Bogom, užil več zadovoljnosti, kot ves čas tedaj, ko ni živel po božjem nauku. — In mi kristjani, mi ne bi z veseljem spolnovali zapovedi božjih; saj je to le nam samim v korist!

Bog nas je ustvaril, a že prva dva človeka sta ga žalila s svojo nepokorščino in sta vsemu človeškemu rodu zaprla vrata nebeška. Sin božji se je v neskončni ljubezni do nas včlovečil in nam s smrtjo na križu odprl zopet nebesa. Koliko je trpel Jezus, da nas je odrešil! Od svojega rojstva v betlehenskem hlevu, pa do tedaj, da je na gori Kalvariji izročil svojo dušo Bogu, koliko žalosti in trpljenja in vse to zaradi nas in naših grehov! Kdo ga je bičal? Kdo ga je s trnjem kronal? Kdo ga je zasramoval? Kdo mu dal žolca in jesiha piti? — Kdo ga je križal? Mi — dragi kristjani s svojimi grehi. — Bi ne bila li večna sramota, da bi bil Bog Sin zastonj trpel in umrl? In prašam, kaj nam pomaga trpljenje in smrt Kristusova, če bi se mi sami ne hoteli posluževati vseh pripomočkov, ki so nam potrebni za večno zveličanje?

In ti pripomočki so posebno sveti z a k r a m e n t i, v katerih nas posvečuje sv. Duh. Pri sv. krstu smo prejeli belo obleko nedolžnosti. Kako srečen je človek, ki nikdar ne omadežuje krstne nedolžnosti s smrtnim grehom! A tudi njega, ki pade v greh in pozabi Boga, Bog ne zapusti, v zakramentu svete pokore mu ponuja priliko, da se zopet očisti in da zopet zadobi posvečujočo milost božjo *Bog noče smrti grešnikove, ampak da se spokori in živi, da celo večje bo veselje v nebeškem kraljestvu nad enim grešnikom, ki se spreobrne, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.* — To je neskončna ljubezen božja!

In kako naj se mi, dragi kristjani, hvaležne skazemo za to preveliko ljubezen božjo? Bog ne zahteva od nas drugega, kakor da tako živimo, da zveličamo svojo neumrjočo dušo, da se torej varujemo greha in delamo dobro. Je-li to težka dolžnost, dragi kristjani? Čujmo, kako sodijo o tem ljudje, ki se jim prvikrat oznanuje nauk o Jezusu in sv. katoliški Cerkvi!

Neki misijonar pripoveduje, da je prišel v kraje, kjer še nič niso vedeli o Zveličarju in sv. veri. Z veseljem so ga poslušali,

ko jim je govoril o rajju, o prvih starših, o njuni nepokorščini, pa o neskončni ljubezni Sina božjega, ki se je učlovečil ter po strašnem trpljenju in mukah rešil človeški rod. Misijonar jim je potem pripovedoval o nebesih kot prelepem plačilu za dobra dela, pa o peklju in strašnih kaznih, ki jih je Bog pripravil njim, ki ga ne ljubijo.

Je-li mogoče, prašali so ti dobri ljudje, da mora tako usmiljeni Bog s kaznimi žugati neubogljivcem? Ni-li največja radost, največje veselje slušati tako dobrega Boga in spolnovati zapovedi njegove? Kako nehvaležni morajo ljudje biti, ki bi tega ne storili.

Tako mislijo in sodijo o tem še neverniki v daljnem delu sveta, in vem, da tako mislite tudi vi, dragi mi v Kristusu. A žal, da pozabimo tolikrat na to, in da žalimo Boga z opuščanjem dobrih del, s prostovoljnimi malimi grehi — in o Bog — celo s smrtnim grehom. Tedaj se razjoče nad nami Jezus Kristus, kot tedaj nad jeruzalemskim mestom! — Kaj pa je vendar smrtni greh, da vzbuja tako žalost in tak stud v božjih očeh? — Vsak prostovoljni smrtni greh nas spremeni iz otrok in ljubljencev božjih v otroke satanove. Duša, ki se je poprej svetila kot jutranje solnce, ki je bila obdana z lepoto posvečujoče milosti božje, ki presega vse blesteče bisere in dragocene kamne, duša vzame po smrtnem grehu nase ostudno obliko, ki razširja smrad in stud. — Lepo je majnikovo jutro, ko se solnce prikaže v vsej krasoti izza gora, ko zableste rosne kapljice v tisočerih barvah, ko hiti vse veselo na polje! In če se tedaj pooblači nebo, če se vlije silna ploha, če trgajo hudourniki rodovitno zemljo, če pokončuje toča poljske pridelke, žalostna, dragi kristjani, nam je ta sprememba, a še hujše, brez primere hujše je, ko človek zapravi posvečujočo milost božjo s smrtnim grehom! — Lepa je naša zemlja! Sinje nebo se razprostira nad rodovitnimi pokrajinami, nad visokimi gorami in širnimi planjavami, nad prijaznimi vasicami in velikimi mesti z lepimi cerkvami, a če bi sedaj solnce otemnelo, če bi zvezde padale na zemljo, če bi bil konec sveta, bi tako hudo ne bilo, taka nesreča bi se ne zgodila, kakor se zgodi, ko človek s smrtnim grehom razruši in podere tempelj svetega Duha v svojem srcu.

Nekaj strašnega, da najstrašneje na svetu je greh. Sklenimo danes popolnoma se odpovedati vsakemu grešnemu nagnjenju, vsakemu prostovoljnemu grehu! Storimo to iz ljubezni do Boga

Očeta, ki nas je ustvaril, Boga Sina, ki nas je odrešil, Boga svetega Duha, ki nas je posvetil. Posnemajmo zgled egiptovskega Jožefa. Ko je bil zapeljevan v greh, je rekel: *Kako naj storim tako hudobijo in grešim zoper svojega Boga?* Kadar nas skuša hudobni duh, popačen svet ali naše poželenje, recimo: *Kako naj storim tako hudobijo in grešim zoper svojega Boga?*

Usmiljeni Jezus pa, ki je jokal nad jeruzalemskim mestom in prerokoval strašno razdejanje, ker je zaničevalo njegove dobrote, čudeže, svarjenja in opominjevanja, usmiljeni Jezus bo omečil naša srca, da se spokorimo in poboljšamo. — Sedaj je čas, dokler nam daje Bog še svoje navdihljeje, sedaj je čas, dokler imamo pred sabo zglede dobrih in pobožnih kristjanov! Sedaj delajmo pokoro, da nas ne najde nepripravljenih neskončno usmiljeni pa tudi večno pravični Sodnik ob smrti uri. Amen.

— r —

Deseta nedelja po binkoštih.

1. Posnemajmo sv. Jakoba!

(Priložnostni govor za god sv. Jakoba.)

Sedeti na moji desnici ali levici, ni moje vama dati, ampak katerim je pripravljeno od mojega očeta.

Mat. 20, 22.

Sveti Jakob, čegar spomin smo v četrtek obhajali, je eden izmed onih sinov Cebedejevih, katerih mati je Jezusa prosila rekoč: *Reci, da sedita ta dva moja sina, eden na tvoji desnici in eden na tvoji levici v tvojem kraljestvu.* (Mat. 20, 21.) Četudi ji ta materina skrb za njene sinove dela vso čast, vendar pa kaže ta prošnja, kake napačne pojme so imeli takrat ljudje o prihodu sv. Duha in o Zveličarju. Nekaj časa pred to dogodbo je vprašal sv. Peter Gospoda: *Poglej, vse smo zapustili in šli za teboj; kaj tedaj prejmemo?* In nato je odgovoril Gospod: *Resnično vam povem, da ob prerodenju, kedar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, bote tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove.* Te tako lepe besede Gospodove so pa njegovi učenci razumeli takó, kakor da bodo postali poglavarji kekega pozemeljskega kraljestva in zaradi tega je tudi Saloma, mati Cebedejevih sinov, prosila takih sedežev za svoje sinove. Zato

jih je Gospod posvaril rekoč: *Ne vesta, kaj prosita*, in da bi jih takoj prav podučil, zato je vprašal: *Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil?* In rekla sta: *Moreva*. In glejte, kar sta takrat skoro nevedé obljubila, to sta vedno izpolnjevala v svojem življenju. Kot priča zato nam je sv. Jakob, ki je s sv. Janezom, svojim bratom, v življenju, trpljenju in smrti zvestobo svojemu Jezusu ohranil, in ki je sedaj za plačilo svoje zvestobe povišan v nebeški slavi. — Na strani svojega nebeškega Učenika, našega Zveličarja, prosi vedno za nas, da bi si tudi mi s pomočjo dobrih del zagotovili večno življenje. Sedeže na desnici in levici nam je Zveličar vsem pripravil, zato pa je koristno premissljevati, kaj moramo po vzgledu tega apostola storiti, ako hočemo njemu slediti. Kajti mi smo na ta svet preveč navezani; vsa dela, vse misli naše se obračajo le preveč na pozemeljske stvari, da bi si pa pridobivali dobrih del, zato se premalo menimo, in vendar nas samo ta spremljajo še čez naš grob. Premišljujmo torej našega vzornika sv. Jakoba, da bomo videli, v čem se razlikuje njegovo in naše življenje. Ako ga hočemo posnemati, tedaj moramo 1. klicu našega Gospoda slediti, 2. delo njegovo pospeševati in 3. in križ Gospodov nositi.

1. Ako hočemo svoje zveličanje zagotoviti, moramo klicu Gospodovemu takó slediti, kakor sv. Jakob. On se je pečal, preden je bil poklican med apostole, s svojim očetom in svojim bratom sv. Janezom z ribarstvom na Genezareškem jezeru. Njegova mati, pobožna Saloma, ga je pripeljala k Janezu Krstniku, ki ga je pridobil za Jezusa. Sv. Jakob je bil priča tistega bogatega ribjega lova, katerega je napravil sv. Peter v imenu Jezusovem. Ta čudež je gotovo naredil na sv. Jakoba velik utis, in božja milost je kakor blisk razsvetlila njegovo srce; kajti, ko je Jezus prišel k jezeru ter našel ondi sv. Jakoba in njegovega brata, in ko jim je rekel: *Pojdita z menoj!* glejte tedaj je sv. Jakob takoj popustil svojo mrežo in svoj čolnič, in od tistega trenutka se ni nikoli več ločil od Jezusa. To je bil začetek njegovega apostolskega poklica. Tri stvari so, katerih se moremo iz njegovega ravnanja učiti. Prvič, da moramo poslušati glas Gospodov, drugič, da mu moramo slediti, in tretjič, da moramo ostati pri Jezusu. Dragi kristjani, nas vse je Gospod poklical, da bi se zveličali. Ko smo bili pri sv. krstu vzprejeti v katoliško Cerkev, tedaj smo slišali lepe besede: „Pojdi v cerkev božjo, da boš s

Kristusom deležen večnega življenja!“ Tukaj je bil začetek našega odrešenja. O, ko bi bili takrat poklicani v nebesa, tedaj bi se sedaj z angeli veselili. Toda Bog nam je podelil mnogo časa, spoznali smo dobro in slabo — in ali ni bil zopet klic Gospodov, da smo krenili po bridkih izkušnjah zopet na dobro stran? Ali nam ni dal Bog krščanskih stašev, vestnih učiteljev in skrbnih katehetov, kateri so nas po pravi poti vodili? Ali nismo videli, da je široka pot tista, ki pelje v pogubljenje, in da je le ozka pot, to je pot trpljenja in zatajevanja, pot naše prave bodočnosti? Nobenega časa, nobenega niti veselega niti žalostnega dogodka ni v našem življenju, da bi nas Bog ž njim k dobremu ne opominjal; samo slediti je treba klicu Gospodovemu. Ali naj pa maritisti, ki je živel leta in leta v pregrehah, ki je bil suženj svojih hudobij, ali naj morda tisti obupa? Ne, nikakor ne! Kakor je sv. Jakob zapustil svoje ribištvo in svoj čolnič, ki ga je oviral, da ni mogel že prej Jezusu slediti, tako moramo tudi mi raztrgati tiste vezi, ki nas vežejo na greh. Zastonj bomo prosili Boga pomoči, zastonj bomo objokovali svoje življenje, ako tistega ne odstranimo, kar nas zavira, da ne moremo napredovati. — Drugače grešnik ne more priti naprej; mi bomo padli v stare grehe nazaj, in pri našem grobu ne bomo mi greha zapustili, ampak greh bode nas zapustil, ker ne bomo mogli več grešiti. Zakaj je Bog ukazal Abrahamu, naj zapusti hišo svojega očeta in svoje sorodnike? Zato, da bi on in njegov rod zopet ne padel v malikovalstvo. Kaj je varovalo Jožefa v Egiptu pred grehom? To, da si je živo predstavljal vsegapričujočnost Gospodovo, da se ni zapletel v zanjke hudobne ženske v Putifarjevi hiši. To nam je ohranilo čisto vest, nedolžno dušo, to je bila podlaga njegove poznejše sreče. Ako si tedaj, dragi kristjani, hočemo zagotoviti zveličanje, ako hočemo kdaj kraljevati s Kristusom v njegovem kraljestvu, potem moramo predvsem po zgledu sv. Jakoba klicu Gospodovemu slediti in raztrgati tiste vezi, katere nas vežejo na svet.

II. Sv. apostol Jakob pa ni samo sledil klicu Gospodovemu, ampak on je storil še več. On je pospeševal, nadaljeval Gospodovo delo z vso gorečnostjo. Ko so namreč apostoli po vnebohodu Gospodovem prejeli sv. Duhá, so oznanjevali sveti evangelij v Jeruzalemu in v bližnjih pokrajinah. Takrat je sv. Jakob, kakor pravi sv. Hijeronim, govoril dvanajsterim rodovom Judovskim s toliko gorečnostjo, da je

otajal tudi najtrša najmrzlejša srca, tako, da se je velika množica spreobrnila. Tri leta pozneje je šel sv. Jakob v Španijo in oznanjeval v glavnem mestu Saragosi križanega Jezusa. Tako je delal sv. Jakob! Vprašajmo pa tudi sebe, kako zamoremo tudi mi pospeševati delo našega Zveličarja na zemlji, ali razširjati njegovo sveto vero? Prvič že s tem, da sami v svojem srcu čisto vero ohranimo, da se opiramo na ta steber v nevarnostih, da zidamo na tej podlagi, kedar nam sovražnik napada to trdnjavo. Ne zahteva se od vseh, da bi širili in oznanjevali Jezusov nauk, ne zahteva se, da bi vsi zapustili domačo hišo in domovino svojo ter šli v tuje kraje oznanjevat njegov sveti evangelijski. To je poklic samo nekaterih, in zato je potreba posebnih milosti. Samo to se zahteva, da vsakdo, ki se imenuje kristjana, tudi po svoji sveti veri živi, da hrani sveto vero v sebi kot dragocen zaklad, kot dedščino svojih častitih prednikov, da to sveto vero krepča s poslušanjem božje besede ob nedeljah in praznikih, da jo dejansko kaže z dobrimi deli. To je dandanes potrebno, ko je mnogo mrzlih in mlačnih samo po imenu kristjanov, ko je mnogo odpadnikov in brezbožnikov. Četudi ne morem vsega zla zatreti, četudi ne moremo vseh grešnikov spreobrniti, tedaj že s tem pospešujemo delo Gospodovo, če se sami ne damo zapeljati. Kajti ta stalnost, neomahljivo prepričanje za krščansko vero, to mora mlačne pokrepiti, to mora brezverce siliti, da mislijo, kje, odkod zajemajo dobri kristjani toliko moči, toliko tolažbe. Veliko, jako veliko bi se že s tem koristilo delu Zveličarjevemu, ko bi vsak hišni gospodar in oče rekel tako, kakor je rekel Jozve: *Jaz in vsa moja hiša hočemo služiti Gospodu.* Ti imajo zlasti dolžnost, ti imajo odgovornost za svojo družino in za svoje posle. Zatorej jim pa morajo tudi pustiti toliko časa, da zamorejo svojim verskim dolžnostim zadostiti. Ako šest dni človek dela, tedaj je pač potrebno, da se zahvali svojemu Gospodu sedmi dan, da mu je dal še življenje. Kdor torej druge izpodbada, da izpolnujejo svoje dolžnosti nasproti Bogu in svojemu bližnjemu, kdor širi mir in ljubezen med razprte duhove, kdor svari zapeljane grešnike pred prepadom, v katerega se pogrezajo, ta že s tem pospešuje delo Gospodovo, ker sam v sebi ohrani svoj zaklad in se tudi pri drugih prizadeva, da jih pridobi za Zveličarjev tabor nazaj. Ker se pa delo njegovo zlasti nadaljuje po odposlancih božjih, po njegovih namestnikih, zato moramo večkrat prositi Boga, da pomnoži število svojih mazi-

ljencev. Kajti žetev je velika, ali delavcev je malo. Z nobeno stvarjo Bog župnije tako ne udari, kakor če nima duhovnika ali bi imela slabe duhovnike. Zaradi tega moramo večkrat prositi, da Bog napolni svoje duhovnike s tistim apostolskim duhom, kakor ga je imel sv. Jakob.

III. Pospeševati pa dela Zveličarjevega ne moremo brez križev in trpljenja. Ako se hočemo kdaj s sv. Jakobom veseliti, potem moramo vzeti križ na svoje rame. Čujmo, kako je umrl sv. apostol. Leta 42. po Kristusovem rojstvu je prišel zopet v Jeruzalem nazaj, še enkrat je oznanjeval sveti evangelijski Judom, Samaritanom in poganom ter si nakopal tako smrtno sovraštvo farizejev in judovskih duhovnov. Ti so nahujskali ljudstvo in sredi med pridigo so ga zgrabili ter ga vlekli v Jeruzalem pred kralja Agripo, ki ga je obsodil na smrt, katero je sv. Jakob leta 44. mučeniško preстал. Njegovo sveto truplo so prenesli pozneje na Špansko v mesto Kompostelo, kjer je še dandanes sloveča božja pot. Tako je izpil sv. Jakob kelih trpljenja, katerega mu je ponudil Gospod. On je na zemlji s svojim Učenikom največ sočutja imel, zato se pa tudi sedaj ž njim skupno veseli. Tudi za nas, dragi kristjani, ni nobene druge poti, kakor kraljeva pot križa in trpljenja, tista, katero si je Kristus sam izvolil. Živeti po veri, to ni lahko, kajti tisti, kateri hočejo pobožno živeti, ti morajo preganjanja trpeti. Življenje po veri zahteva nujno ponižnost v preziranju, premagovanje v jezi, potrpežljivost v boleznih in udanost v voljo božjo v nesreči. To je pa vse težko, treba je notranjega boja, ker nam Bog včasih odtegne svojo pomoč, da nas skuša, kakor zlato v ognju. Dostikrat nas obidejo skušnjave, da bi vrgli od sebe ta križ, da bi se veselili z drugimi ter šli med valove svetá, da bi odklonili kelih trpljenja, katerega nam Bog pripravlja. Tu se tolikokrat uresničijo besede sv. Tomaža Kempčana: „Bog ima veliko ljubiteljev svojega kraljestva, pa le malo nositeljev svojega križa. Za njegove dobrote se jih mnogo poganja, le malo za njegove bolečine. Vsi hočejo ž njim se veseliti, a le malo jih hoče ž njim tudi trpeti.“ Seveda posvetni ljudje ne marajo za trpljenje, oni hočejo imeti nebesa tukaj na zemlji, oni prezirajo večno veselje v nebesih, ker nimajo v sebi nobene vere, nobenega upanja. S takimi, ki kakor pogani živé in delajo, se nočemo družiti. Ti nam nikakor ne morejo oropati tistega zlatega upanja, katero stavimo v prihodnje življenje. Držimo se besed sv. pisma: *Kdor tukaj v solzah seje, bo tam*

v veselju žel. Kedar torej pridejo nad nas težave, ali bolezen, kadar nam poka žalosti srcé, kadar moramo prestati preganjanja in preziranja, takrat se spomnimo, kaj je Kristus trpel, preden je šel v svoje veličastvo!

Dragi kristjani, bodimo torej danes polni tega prepričanja, da smo poklicani vsi, postati udje božjega kraljestva. Samo od nas je torej odvisno, ako hočemo te sreče deležni postati. Da pa si bodemo svojega zveličanja gotovi, zato pa moramo klicu Gospodovemu slediti, njegovo delo pospeševati, in ž njim trpljenje in križe deliti. Sv. Jakob naj nam pa služi v prelep zgled; kajti gotovo mora biti njegova pot prava, ker on že sedaj uživa svojo srečo v nebesih: Sklenimo danes z njegovo priprošnjo tudi svoje molitve, da bi nas Bog čuval, da bi pa tudi mi njega vedno v srcu čuvali, kakor svoj najdražji zaklad. Amen.

Iv. Baloh.

2. Nauki krščanskim materam.

(Priložnostni govor za god sv. Ane.)

„Veseli obhajamo“ i. t. d. tako se na dan sv. Ane začne sv. maša. Veseli za to, ker obhajamo *a)* god velike svetnice, modre žene, kateri nikdar ni vgasnila luč božje milosti, in ker obhajamo *b)* god matere sv. Ane, ki nam je rodila Marijo, božjo in našo mater.

„Na njihovem sadu jih boste spoznali.“ „O žlahtno drevo, ki rodi takšni rad!“

Napisal sem bukvice, v katerih pravim, da na visokem bregu sv. Ana stoji,¹⁾ da jo slovenske matere od vseh krajev lahko vidijo in se od nje učijo biti dobrim materam.

Pri tem ostanimo. Govoriti hočem krščanskim materam. Bom pa tako govoril, da beseda ne bo le materam veljala, ampak da se bo tudi za vas, mladeniči in dekleta ter otroci, odlomila drobtina od kruha božje besede!

I. Kako se krščanska mati pripravlja na svoj stan?

¹⁾ Sv. Ana na Krembergu. Opomba priobčevalca.

Lepo živi, starše uboga, drugim je v lep zgled; kakor modra devica živi, kateri nikdar ne ugasne luč božje milosti. Zato pa ne nosi svoje luči med svet, ne hodi zunaj, ampak ostane lepo za zavetjem, ker bi sicer utegnil veter potegniti in luč ugasniti. Tako tiha je sv. Ana živela v Betlehemu in pridno delala. Joahim, pošten in pobožen mladenič, zve za to čednostno devico, zasnubi jo, in angel ji oznani, naj ga vzame.

Tako se sedaj pripravljajo krščanska dekleta na zakonski stan: lepo ubogajo, molijo in pridno delajo, doma ostajajo, tihe so. Ne hodijo zunaj hiš, kjer jih očetovo oko ne vidi in materina roka ne brani!

Ali se pa zaradi tega ne more omožiti? O da, po pridno dekcle se v tretjo deželo gre, kakor Joahim iz Nazareta po Ano v Betlehem. V deveto faro poznajo pošteno dekcle!

Zakaj je toliko žalostnih zakonov? Dekleta si može navadno iščejo po plesiščih. Kdor se pa vrti, njemu se rado zvrtili; in zato se marsikatera žive dni pokori, ker ni pravega moža pogodila. So nadalje dekleta, ki vedo prav izvrstno zanjke nastavljati, ki po gizdosti in zapeljivosti lovijo ženine. Take se pa same vlovijo, in jokajo in vpijejo. Do smrti se več klešč ne znebijo, v katere so se vlovile.

In mladeniči? Slomšek, pravi (Past. I. str. 144): „Verjamite mi, prijatelji mladi, škof sem in ne lažem, pregrešno ponočevanje je iz pekla doma.“ Tedaj se pa ne čudi, če si mesto žene hudiča priženiš! Ponoči ne boš nič prida našel! Žena je luč prižgala, da je našla zlat! Torej!

Sara, Raguelova hči, je čakala, da ji je angel pripeljal ženina, mladega Tobija. Tobiji je angel rekel: „Vzemi jo za ženo“ — in bila sta srečna ona dva, bili so srečni njuni starši.

Krščansko dekcle! Če ti bo angel ženina pripeljal, kakor Sari, in ti ga priporočal kakor sv. Ani, potem smeš vesela stopiti pred oltar; saj tudi tje te bodo angeli spremljali, in blagoslov božji bo s teboj.

Slabo se pa pripravlja za krščansko mater tista, če jo je greh že prej zvezal nego mašnikov blagoslov. Takrat bi cvetlice v tvojem vencu in v tvojem šopku — če bi bile pametne — svoje glavice žalostno pobesile nad tvojo nesrečo!

II. K a k o s v o j s t a n i z v r š u j e ?

Bog je sv. Ani križ naložil: otrok ni imela. Hudobni jeziki so pa zato rekli, da jo je Bog kaznoval, ker ni domačega vzela itd.

Tako ima krščanska mati veliko skrbi, dokler živi, težavni križ ima naložen, da ga samo z božjo pomočjo more nositi.

„In te speravi, non confundar in aeternum.“ Sv. Ano je Bog pa tudi oveselil: dal ji je hčerko, dobro, angela, in kraljico angelov, porodnico božjo. Ko so ljudje Jezusa videli, so rekli: „Blagor telesu...“ in ko so Marijo videli: „O blažena Ana...“

Tako še zdaj svet blagruje mater, ki ima dobre otroke.

Sv. Ana je *a)* otroka Marijo Bogu darovala, še preden je bila rojena. Dobra krščanska mati se veseli, da je en otrok božji več na svetu. *b)* Lepo jo je učila. Zato se tudi tako slika. Dogodki spričujejo, da ima materini nauk veliko moč na otrokovo srce, četudi mati že zdavnaj pod grudo leži. *c)* Vzgjajala jo je v strahu božjem. Otrok naj gleda, kako mati moli. Ne torej deklet ošabnosti učiti, fantu pa spregledati, ali hudobijo otrok pred očetom skrivati! Kakor svareča koklja bodi krščanska mati. *d)* Učila jo je moliti — ne kleti. Mati Cebedejevih sinov!

III. Kakšni venec si zasluži?

Venec pravičnosti. „Veselila se bo poslednji dan.“ Venec stanovitosti: nikdar ji ne bo luč ugasnila. Zato ko bo prišel nebeški ženin, bo šla z njim na večno gostijo. In še eden venec, to so pa pridni otroci. „Blagor telesu...“

Malo otrok in mali otroci so mali križ, veliko otrok in veliki otroci so veliki križ, pa tudi velika krona. Amen.

† Dr. Iv. Križanič. — Priobčil Fr. Stuhec.

Priložnostni govori.

Dragocen zaklad.

(Stanovski nauk za dekleta.)

Imamo zaklad . . . II. Kor. 4, 7.

Marijin praznik imamo. Spominja nas na njo, ki jo nehote vsakdo nazivlja „Devico“, nedolžno, čisto, neomadeževano. Njej na čast in sebi v poduk premišljajmo danes vrednost čistosti, nedolžnosti v splošnem pomenu besede, brezgrešnosti; saj resnično čista duša se varuje skrbno greha sploh,

nečisti človek pa zabrede polagoma v vsakovrstne grehe. Spoznali bomo, da je nedolžnost pravi zaklad, ki ga pa nosimo v prstenih, zdrobljivih posodah, v mesenih udih trohljivega telesa.

1. **Z g l e d M a r i j i n.** Bog Oče jo obvaruje pred izvirnim grehom, da pripravi vredno prebivališče svojemu Sinu, našemu Odrešeniku. Matere božje ne pusti niti trenutek pod oblastjo greha. Hoče jo imeti popolno čisto, neoskrunjeno, neomadeževano od začetka, od spočetja. Ni dosti, da je brez osebnih grehov, obvaruje jo celo vsesplošnega, izvirnega greha. To stori zaradi svoje svetosti, modrosti, pravičnosti. Imeti hoče najčistejšo, brezgrešno Mater svojemu Sinu. Kot pogoj, podlago tega materinstva postavi Bog Marijino brezgrešnost. Iz tega spoznate, koliko je vredna nedolžnost pred Bogom.

Katera izmed vas hoče postati ali ostati tempelj božji, šator sv. Duha, naj varuje svojo nedolžnost pred vsakim, tudi malim, prostovoljnim grehom. V neskončni svetosti mrzi Bogu nepopisno vsaka človeška zlobnost in hudobija, vsak preišljen, radovoljen prestopek njegovih večnih postav in zapovedi. Posebno vas, otroci Marijini, vas, ki nosite na ali pri sebi kako znamenje Marijino — rožnivenec, škapulir, pas, svetinjo — vas, ki nosite od krsta sem njeno ime: — vse vas opominja vsak Marijin praznik in še prav posebno današnji vam kliče: „Glej, kako Bog ljubi čistost, glej, kako Bog sovraži greh.“

2. **Z g l e d J e z u s o v.** Kar je na Mariji pričel Bog Oče, je nadaljeval Bog Sin. S svojim zgledom je pokazal, kako ljubi nedolžnost, kako ceni čistost. Od Prečiste je hotel spočet in rojen biti. Za rednika si je izbral pravičnega Jožefa, ki se je skrbno varoval greha in je živel s svojo nevesto popolno zdržno in čisto. Njegov predhodnik in krstitelj je bil deviški sin svete Elizabete, ki je ljudi vneto odvrčeval od greha ter obračal h pokori. Nad vse druge je ljubil Jezus čistega, nedolžnega, angelškega sv. Janeza. — Izvoljena posoda Imena Jezusovega je imel postati in nesti luč vere vsem narodom sv. Pavel, ki je ostal deviški v zgled in posnemo kristjanom. — Povedal je Gospod, da je milost čistosti nad človeške moči in ne razumejo je vsi, ampak katerim je od Boga dano. Povabil je k čistosti: *kdor more umeti, naj ume!* (Mat. 19, 12.) Da bi jih čim več pridobil za sv. čistost, jim je postavil nedolžne otročiče v zgled, *zakaj takih je nebeško kraljestvo* (Mat. 19, 14.) pa jim tudi zagotovil najlepše plačilo z besedami: *Blagor njim, ki so čistega srca, ker oni*

bodo Boga gledali (Mat. 5. 8.). Potrdil je s tem besede kralja Davida: *Kdo pojde na Gospodovo goro, ali kdo bo stal na njegovem svetem kraju? Kdor je nedolžnih rok in čistega srca.* (Ps. 23, 4)

Zgled in nauk Jezusa vas opominja k čistosti in nedolžnosti, vas nagiblje, da skrbno varujete srce greha, ki je Gospodu nakopal toliko muk in trpljenja, ki Jezusu odvrne toliko drago odkupljenih neumrjočih duš za večno. Katera se hoče v sv. obhajilu vredno združiti z Jezusom, naj si očistiti v skesani spovedi dušo grehov in srcé madežev.

3. Zgled sv. Cerkve. Po zgledu in nauku svojega mojstra so apostoli priporočali čistost z vnetimi besedami, se je sami poprijeli in vneli prve kristjane za njo. Sv. Cerkev je vedno stavila deviški stan nad zakonski; je visoko počastila svetnike in svetnice, ki so branili in ohranili nedolžnost, jih postavila na oltar v posnemo vsem stanovom vseh časov in krajev, jim odločila praznike ter njih imena ovekovečila nesmrtno. Egipčovski Jožef — Daniel — Suzana — sv. Neža — Cecilija — Lucija — Katarina — Terezija — Uršula — — — sv. Alojzij — Anton — Bernard — Frančišek — Stanislav — — in sto drugih. Vsak otrok jih pozna, starši jih radi izbirajo za patrone svojim detetom.

Veliko več, lahko si mislite, jih je bilo (kakor dandanes) ki so zavrgle sv. čistost in raztrgale nedolžnost ter se udale grehu in pohotnosti, toda njih sloves, njih imena — kje so, kdo se jih spominja, kdo jih časti? Sv. Cerkev in z njo ter v njej njeni svetniki in svetnice so pač vsi vedeli, kako dragocen zaklad v očeh Gospodovih je sv. čistost. Varovali so ta zaklad tem skrbneje in odločneje, ker so ga nosili v prsteni posodi, v mesenih udih poželjivega telesa.

Predragi! Vi ste v katol. Cerkvi. Odločeni ste za družbo, občestvo svetnikov in svetnic. Da dosežete svoj namen, večno življenje: cenite pravičnost in nedolžnost nad vsak greh in vohskujte se za ta zaklad, sprejet v sv. krstu, povrnjen v sv. pokori.

4. Zgled posvetnih. Ne le tisti in tiste, ki jih zdaj ves svet pozna in prišteva med svetnike — ampak tudi sicer posvetni ljudje nehote cenijo in spoštujejo nedolžnost, dokler imajo še v sebi kaj človeške dostojnosti in časti ali poštenosti. Če se tudi nedolžnim rogajo, jih zaničujejo, s priimki smešijo, od čistosti odvrtaajo, h grehu napeljujejo — naposled,

v odločilnem trenutku začutijo v sebi le še spoštovanje do nedolžnega kristjana, ki brani stanovitno svojo čistost in odvrča odločno od sebe oskrunjenje. Sami se čutijo ponižane, premagane. Poganske sodnike so 12, 13, 14 letne mučenice s svojo vstrajnostjo pripravile k občudovanju; vzele rabe ljem pogum in moč, da včasi niso mogli niti meča zavihetati nad angeljskim vratom; strastnim, razburjenim, naščuvanim pohotnežem so s svojo deviško prikaznijo ukrotile razdivjanost, da se jih še dotakniti niso mogli ali upali. — Že ime so dali ljudje tej nadčloveški zato angeljski čednosti tako pomenljivo: čistost ji pravijo to je rednost; čist človek je, ki živi v lepem redu do Boga, sebe in bližnjega. Četa je urejena vrsta; čitati se pravi zbirati črke, zloge, besede v določenem, pravem redu; čast in čist je ista beseda: naši pradedi so hoteli povedati, da zasluži čast, kdor je čist. Spolnuje se beseda Modrosti božje: *Oh, kako lep je čist rod v svetlobi svoje čednosti, zakaj njegov spomin je večn, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh; ako je pričujoč, ga posnemajo* (je v zgled), *kedar pa se odtegne očem, hrepenijo po njem.* (Sap. 4, 1.) — Barvo čistosti so odločili snežnobelo, ki strinja v sebi bistvo drugih barv (spektrum) in s tem so namignili, da združuje nedolžnost druge čednosti.

Med cveticami oznanuje čistost viteška, vnebokipeča lilija, ki z duhom šestperesnih cvetov kar omamlja — pravi znak one čednosti, ki na daleč okrog sebe razširja prijeten duh kršč. popolnosti. V javnem nastopu imajo nedolžni kot plačilo za premagovanje nekake predpravice: glave si smejo venčati, prednost imajo precej za otročiči pred zakonskimi, pogrebni obredi nedolžnih se razlikujejo po barvi in molitvah. Kakor Rimljani v Vestalkah, še sedaj posvetni čutijo v nedolžnih zaklad... Odlikovanje tu na zemlji pa je le predokus, predpoda onega

5. v večnosti. Po besedah Gospodovih bodo, ki so čistega srca, gledali, to je od najbližje, iz obličja v obličje uživali Boga, imeli vrhunec, popolnost zveličanja, najlepšo krono veselja. *Oko ni videlo, uho ni slišalo, srce človekovo ni občutilo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo* — ljubijo pa ga, ki mu darujejo najdražji in Bogu najljubši zaklad: nedolžnost, brezgrešnost. Ljubljencu Jezusovemu je bilo razodeto, da neomadeževani spremljajo v nebesih Jagnje božje ter mu prepevajo novo, posebno pesem, katere drugi zveličani peti ne morejo. (Apoc. 14, 3.)

So pač *kronani in vekomaj obhajajo zmago, ker so zmagali boj za plačilo neomadeževanih* (Sap. 4, 2.) — Ali zaklad nedolžnosti ni imeniten? Skrbno ga varujte, skrivajte ga pred tatovi in zapeljivci in roparji. N o s i t e g a v p o s o d a h; rahel je, občutljiv je, nežen je. Omadežuje se lažje ko novi sneg ali bela volna: nepremišljena beseda, nespodoben pogled, dvoumen migljaj vam ga zdrobi, pokvari, oropa. Ne povrne se popolnoma nikdar. Nevarnosti in priložnosti je vedno dosti zanj okoli vas. Sovražnikov, zapeljivcev kar mrgoli, kamor se obrnete. Najhujšega nasprotnika nosite v sebi: meso in njegove občutke ter dušne in telesne čute; vsi nas s lijo v greh, vsi le proč od čednosti, zlasti nedolžnosti. Hudobni duh ve, da je za nas najboljši zaklad mir vesti, zanj pa naši grehi. — Brez božje pomoči, z lastno značajnostjo ali previdnostjo tega zaklada ne bote ohranili. Iščite pomoči pri Bogu in Brezmadežni, da se skaže nad vami visokost moči božje. Z njegovo milostjo, nikakor pa ne iz sebe, bote si ohranili zaklad, ga ponesli skoz groba temna vrata seboj pred Stvarnika, od katerega ste ga prejeli, pred Sodnika, ki mu bote dajali račun — in prejeli bote obljubljeno plačilo, večno življenje.

Brezmadežna! Varuj naše duše madežev. Pomagaj, da se jih očistimo o pravem času, ker beremo, da nič omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo. O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k Tebi pribežimo, zdaj in ob naši smrtni uri! Amen.

Irenaeus.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa *dr. Ant. B. Jeglič.*)

Č. Vzgojna sredstva.

3. Navada, dober zgled strah in nadzorstvo.

Česar se je deček navadil, od tega ne pusti, ko postane star.

Preg. 22, 6.

Ako hočete, da se loti vaš sin kacega rokodelstva, ga daste učiti, in uči se tri ali štiri leta. Tudi kmečkega dela se je treba učiti. Kdaj se bo človek privadil delu, če se že mlad ne bo.

To, kar sem vam povedal, pa ne velja samo za r o č n o d e l o, ampak tudi za vse l a s t n o s t i č l o v e k o v e, dobre in slabe.

I. N a v a d a. Znan je vam tisti pregovor: „Navada je železna srajca.“ Kaj se hoče s tem reči? Kakor težko, da nemo-goče je sleči železno srajco, tako težko se je otresti ukoreni-njene navade.

Blagor mu, ki se je navzel dobrih navad, tak pozneje vedno z neko lahkoto kaj dobrega dela. Gorje onemu, ki si je navzel slabih navad!

Vi imate veliko z živino opraviti.

Lahko veste, da še živali se marsikaj navadijo, recimo vo-ziti, v paru delati — navzamejo se pa tudi lahko raznih napak, če se ni ž njim pametno ravnalo.

Če vže pri živinčetu toliko odločuje navada, koliko več pri človeku, ki ima pamet.

a) Iz tega spoznate, da je navada res važen vzgojni p r i p o m o č e k.

V življenju ne odločuje toliko tisto, kar po lastnem prepri-čanju spoznamo za dobro in pravo, marveč večinoma delamo in živimo tako, kakor smo se naučili in privadili. Domača hiša je bila prva šola za naše življenje, in ta je največ odločila, da smo taki, kakor smo. Tudi večletne službe, trajno občevanje s kakim človekom, zapusti primeren sled za seboj.

Česa torej učite otroke?

Da bodo na besedo brž ubogali, da se spoštljivo vedejo pri jedi, da za vsako reč prosijo in se za vsako reč zahvalijo, da spoštujejo stare ljudi, da pozdravljajo župnika, učitelja i. t. d., da imajo v redu šolske knjige, da varujejo obleko, da ne kričijo in se kremžijo, da so vljudni proti tujim ljudem in ne nagajivi.

Da se vedejo s r a m e ž l j i v o, ko se oblačijo slačijo, ko hodijo k svoji potrebi.

To so zunanje stvari!

Navada mora tudi uplivati na otroško srce: da se uči moliti Marijo ljubiti, odkritosrčen biti, priden biti pri vsakem delu.

Kar otrok dela iz navade, pri Bogu še nima pravega zaslu-ženja, pa ko postane starejši, lahko sam spozna, zakaj je njegovo ravnanje pametno in dobro, in potem bode tudi njegovo delo zaslužljivo.

„Najboljša vzgoja in najboljša vlada je tista, ki nauči otroke in ljudi dobre biti.“ (Littrow).

„Moč navade seže veliko dalje, kakor moč pameti.“

Bogata francoska gospa ogleduje s vojo hčerko umetno sliko sv. Petra. Deklica pravi: „Oh, mama! če bi jaz tiste ključe sv. Petra imela, brž bi vam, mami in atu, nebesa odprla.“ Mama pravi: „Ko bovi šli domu, tam na mostu ti bom dala tak ključ.“ Deklica gre radovedna z mamo domu.

Ko prideti na most, seže mati v denarnico in da hčerki zlat cekin, da ga nese ubogajme slepemu beraču, ki je na mostu prosil miloščine. Deklica reče: „Zdaj pa že vem, z miloščino se nebesa odpro.“ Glejte, kako je ta mati znala svojega otroka učiti milosrčnosti.

b) Navada pa ne pride tako hitro!

Slabega se mnogo prej navadimo, kakor kaj dobrega. Le na ta način, da se dobra dejanja p o n a v l j a j o, d o s l e d n o in v s t r a j n o zahtevajo, je mogoče priti do navade. Dobre navade bodo otroku vcepili le modri vzgojitelji, ki znajo milobo in resnobo združiti, ki se tudi kazni ne ustrašijo, in ne naveličajo takoj, če hitro vspeha ne vidijo. Mehkužasta vzgoja zaseje le slabe navade.

c) Včasih je treba tudi tega truda, da se otrok o d v a d i slabih reči.

Recimo: otrok se je zlagal, zaklel, kaj ukradel. Najboljši jez zoper slabe navade je ta, da se pravočasno skrbi za dobre navade. Boljše je skrbeti, da se boleznj izognemo, kakor da bolezni z zdravili preganjamo. Čednost najzanesljivejše zapira vrata grehu.

d) Šolski red in disciplina v šoli — sta zelo važna, da se otroci tudi drugod navadijo na red in pokorščino. Kako neumno delajo starši, ki otroku dajejo potuho, da ne gre v šolo, da se ne uči, če se posmehuje učiteljem i. t. d. Vsaki oblasti gre primerno spoštovanje!

II. D o b e r z g l e d.

a) Zgled pokaže, da ni kaj samo mogoče doseči, ampak, da se r e s doseže. Zato deluje zgled tako zmagovito, tiho sicer, brez besedi, a vendar z veliko silo. S tisoč besedami se ne naredi toliko, kakor z enim samim dobrim zgledom.

„Besede mičejo, zgledi vlečejo!“

Pisani zgledi, povesti, tudi ganejo, a tako živo ne, kakor d e j a n j a, ki jih gledamo in slišimo. Med pisanimi zgledi, imajo največjo vzgojilno moč životopisi svetnikov. Alban

Stolz je mnenja, da premalo prebira mladina „življenje svetnikov“ („Zgledi boğoljubnih otrok.“ — „Detoljub“ in priloge: „Kako ti je ime?“)

Pa tukaj nam je sedaj v prvi vrsti govoriti o živem zgledu.

Otroku je prirojeno, da posnema druge ljudi: mater, očeta, brata — sestre, posle, celo živali. Ako vidi dobre reči okoli sebe, jih jame ceniti in posnemati; ako vidi slabe, se jih neha bati in brez strahu začne delati. Tako se vest zbega in zatopi. Majhni otroci mislijo, da odrasli ljudje, posebno starši, duhovni vse prav naredijo. Tako nazadnje ne vedo, kaj se sme in kaj se ne sme. Nasledki slabih zgledov v hiši: oče pijanec, kakošen bo sin; mati opravljivka, gizdalinka — kakošna hči! Tatinstvo po hišah.

b) Starši in vzgojitelji so dolžni dobre zglede dajati — tako zahteva peta božja zapoved.

Starši imajo to nagnenje, da hočejo, da postane otrok tak, kakor so sami! Starši hočejo navadno sami, da otroci posnemajo starše, in tako se večinoma godi. Le če so zgledi preodurni, posebno če je vsaj eden od staršev dober, slabi zgledi včasih otroku tisto strast pristudijo. (Oče pijanec — sin pa pošten!) Ali redno je: Kakor so otroci podobni staršem po obrazu, tako postanejo podobni po lastnostih, po mišljenju in življenju!

Zato je umevno, da veže starše dolžnost, da dajo dobre zglede otrokom.

Platon pravi: „Tisti, ki vzgojujejo mladino, morajo za zgled postaviti svojo lastno svetost.“

Učite se od mene, jaz sem krotak in iz srca ponižen! — nam govori božji Učenik.

Posnemajte mene, kakor sem jaz Kristus, pravi sv. Pavel.

Zaklical pa je Kristus grozno gorje radi pohujšanja! Matere, pri vsaki spovedi si izprašajte vest: Ali sem v čem od zadnje spovedi dala otrokom pohujšanje? Zavedamo se splošno premalo te dolžnosti, da smo dolžni dobre zglede dajati. Omnia vestra ad aedificationem fiant!

Nežna otroška srca so kakor vrtovi in livade v pomladanem cvetju; kako žalosten pogled, če je slana pomorila rože in zelenje! Tako oskrunjena je otroška duša, katero so slabi zgledi oropali rajske nedolžnosti in milosti božje. „Povem vam, njih angeli v nebesih, ki gledajo obličje nebeškega Očeta“ —

ti bodo vaši in naši — in moji tožniki, ako bodo naši slabi zgledi — otrokom v pohujšanje!

c) Slaba družina... Velik vpliv imajo mladostni prijatelji in prijateljice... Kolikor bogatejši, kolikor nadarjenejši, kolikor prijaznejši — tem večji je njihov vpliv... Otroci posnemajo najrajše tiste, katere ljubijo... Če starši otrokom ne pokažejo nikdar prijazne besede, jim preočita vsako obleko, ki jim jo kupijo — — s tem veliko pokvarijo.

d) Treba je tudi zavarovati otroke z oper slabeglede. Kedaj posebno? Ko gredo v službo, ko gredo v šole, gredo po rokodelstvu — kako sprideni so čestokrat rokodelski pomočniki — ko gredo k vojakom, v Ameriko... Šibka je volja in mehka so srca pri mladih ljudeh — kolika nevarnost, da jih zapeljivci ne zavodijo na napačna pota. Brez molitve, brez spovedi, brez Marije, ni mogoče stanoviten ostati!

Zgled: Tobija uči svojega sina.

Častnik Paqueron je rekel svojemu sinu, ki je odhajal v Pariz na visoke šole: „Takoj razobesi svojo zastavo. Čez 48 ur naj ve vsakdo, kdo si! Nihče naj ne zaničuje tvojega katoliškega prepričanja!“

III. Strah in nadzorstvo.

Vže otroški značaj zahteva strah in nadzorstvo; otrok je preveč lahkomišljen, da bi brez strahu in nadzorstva mogel vstrajati pri kaki dobri reči. Majhno drevesce potrebuje kola; kedar korenine zrastejo, ga mu ni več potreba. — Ako se hoče včasih o kakem otroku reči, da ima slabo vzgojo, pravimo: „Strahu nima, strahu mu ne dajo!“

Pri taki vzgoji ni nobenega vspeha. Oče mora ostati oče, mati mora ostati sicer ljubeča, pa tudi ostra mati, če je tako potreba: otroci se ne smejo iz staršev norčevati. Ravno tako je z nadzorstvom. Postave brez nadzorstva in kazni so brez pomena; ravno tako se vse zapovedovanje staršev izgubi, ako se ne nadzoruje, ali se res tudi izpolni, kar se ukazuje.

a) Nadzorstvo pri majhnih otrocih. Živina ima pastirja, otrok nima varha.

(Nesreče radi lakomnosti).

Kje in kdaj nadzorovati?

1. Kje in s kom hodi? — — — Otroci, ki se po vasi okoli vlačijo, postanejo navadno pokvarjeni, leni otroci, leni za šolo, leni za delo.

2. Kdaj gre v šolo in kdaj pride iz šole — kaj dela po poti?

3. Kje je v cerkvi? Ali je poslušal pridigo? Kako se je zadržal?

4. Kje pase in s kom pase, kaj se godi na paši?

5. Kateri so njegovi navadni prijatelji in prijateljice?

6. Kaj bere? Bukve, časnike — pri deklicah, dijakih... pisma.

7. Kaj gleda (podobe — razglednice!)

8. Kaj se godi pri kopanju?

b) Pri odraslih otrocih:

Nekatere matere molijo za majhne otroke; ko pa otroci odrastejo, sedaj pa smejo vasovati, ponočevati, v znanjih živeti, tedaj ni to nič več greh. Dokler so drugi otroci to delali, je bil greh; sedaj, ko njihovi otroci to delajo, pa nič več ni greh! O slepota čez slepoto!

Kakšen odgovor! Kako so rekli Tebi, ko si stala pri poroki tamkaj pri altarju: „Pomnita, da bota od svojih otrok Bogu odgovarjala.“

„Starši, ki ne pazijo na to, kdaj otroci gredo, kje hodijo in s kom se pajdašijo, ne morejo od Boga odpuščanja pričakovati.“ Krizostom.

„Kjer se z vinom kuri, tam se nečistost za pečjo greje.“ (Slomšek.) Kaj pa žganje!

„Mati, glej, da tvoja hči ne bo sama okoli hodila, in tudi če s teboj gre, naj se od tebe ne odmakne. Tudi na božjo pot je ne pusti same!“ (Sv. Jeronim.)

Paziti je na spalnice odraslih otrok.

Sklenimo z zagotovilom, da brez strahu in nadzorstva, ne bo nikdar dobrih uspehov pri vzgoji. Ne boj se tega, če ti očitajo, da si sitna! Ne boj se tega! Na smrtni postelji ti bodo rekli: prav so imeli! Kaj pa na sodbi, na sodnji dan? Če bo otrok tvoj na levici, ali boš ti na desnici?

J. Mikš.

Slavnostni govor pri novi maši,

ki jo je imel č. g. o. Janez Reberc, kapucin, dne 21. avgusta 1904 pri Svetem Lovrencu v Slov. goricah.

Zakaj je današnji dan za vas vesel?

To je dan, ki ga je naredil gospod; radujmo se in veselimo se v njem.

Ps. 117, 24.

Bodite mi iz srca pozdravljeni, vi sv. prostori, po katerih se je že tolikokrat iz mojih nevrednih ust razlegal glas božje besede! Pozdravljam vas, vi posvečeni oltarji, ki ste mi bili sto- in stokrat priče, kadar sem sam užival ter drugim lomil kruh večnega življenja! In tisočkrat pozdravljeni, vi Lovrenški župljani dragi, med kojimi je moje srce užilo brezprimerno veliko duhovskega veselja! Nad vse in predvsem pa mi bodi pozdravljen častiti gospod novomašnik! — nekdam moj zgledno marljivi učenec in sedaj moj ljubljani duhovski brat v Gospodu.

Brez dvoma mi smete verjeti, da sem se silno težko ločil od kraja, ki je moji duhovski skrbi izročen, ter nastopil daljno, težavno pot sem k vam — zlasti, ko se že vedno bolj bližam letom, v katerih človeške moči niso več tako zanesljive; a ko sem prejel častno vabilo, naj pri novi maši govorim besedo božjo, sem se ojunačil, premagal sem vse zapreke in zdi se mi, da z mladeniškim navdušenjem stojim med vami, namenjen razlagati večne resnice.

• Ko se pa tako po vas oziram, se mi dozdeva, da vam berem iz oči, kako da poželi vaše srce slišati kaj radostnega, kar bi bilo primerno tako redki slovesnosti, kakor jo obhajamo danes v tej hiši božji.

In da ustrezem željam vašega, za božjo besedo pripravnega srca, vam hočem odgovoriti na vprašanje, katero je s seboj prinesel današnji dan, na katero mislite danes vi vsi, na katero sem vas spomnil tudi jaz, ko sem vas v začetku pozdravil z besedami psalmista, rekoč: *To je dan, ki ga je naredil Gospod; radujmo se in veselimo se v njem.* In to vprašanje, na koje si hočemo v tej uri odgovoriti, se glasi:

Zakaj je današnji dan za vas tako vesel?

Ker pa ni tisti kaj, kateri sadi, in ne on, ki priliva, ampak le Bog, ki rast daje (1. Kor. 3, 7); ker vsak dober dar in vsako popolno darilo pride le od zgoraj od Očeta luči (Jak. 1, 17.) in

ker je na blagoslovu božjem vse ležeče, zato predvsem prosimo Gospoda nebes in zemlje, naj on z roso svojega blagoslova okreпча mene in vas, da se vse govori in posluša njemu v čast; pa prosimo č. g. novomašnika, da povzdigne svoje novoposvečene roke ter nas blagoslovi, da se vsi vrnemo s tega sv. mesta poučeni, potolaženi, duhovno prerajeni, s srcem polnim trdnih sklepov za čast božjo in sveto življenje.

Zakaj je današnji dan za vas vesel?

Odgovor na to vprašanje se vam bo nudil takoj, če pomislite, koga da ste danes pripeljali semkaj v hišo božjo. Spremljali ste le-sem novoposvečenega katoliškega duhovnika, skazali ste čast Bogu izročnemu redovniku, in v osebi tega redovnega novomašnika zagledate in spoštujete svojega rojaka. To je trojni vzrok vašemu današnjemu veselju, kojega z vami delijo vsi angeli in zveličani duhovi v nebesih, ter vsi pravični kristjani na zemlji z vernimi dušami v vicah.

I. Pričujoči naš novomašnik je katoliški duhovnik, to je prvi vzrok današnjega veselja. Kaj pa je katoliški duhovnik? On je

a) oznanjevalec večnih resnic. Pomenljive in svete besede, katere je govoril naš božji Zveličar apostolom: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode*, in važno naročilo, s kojim je sv. apostol Pavel poslal svojega učenca Timoteja v vinograd Gospodov, te besede podajo tudi škofje novoposvečencem v slovo, naročivši jim, oznanjevati resnice sv. evangelija. In kolikorkrat katoliški duhoven spolnjuje to naročilo, kolikorkrat s svetega mesta pridiguje, on ne govori v svojem imenu, temveč v imenu Jezusovem, njegova beseda ni človeška, temveč božja in zato tako močna, da vzdrami grešnika, okreпча pravičnega, tolaži žalostnega ter s sladkim upanjem polni srce zbezanega kristjana. In v nebrojno vrsto gorečih oznanjevalcev božje besede uvrstimo tudi mi danes enega.

Tudi naš č. g. novomašnik bo pri vsaki priložnosti srčno stopil na leco, ter neustrašeno povedal vsakemu, kar mu je storiti in opustiti za zveličanje. Klical bode prevzetnemu: *Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa deli svoje milosti*. Dejal bode nečistniku: *Kdor v mesu seje, bo v mesu tudi žel pogubljenje*. Očital bode sovražnemu: *Kdor sovraži svojega brata, je ubijavec*. Lenuhu pa bode zagrozil: *Ker nisi ne gorak, ne mrzel, te bom izpljunil iz*

svojih ust. In beseda iz njegovih ust bo tako mogočna, kakor je bila Jozuetova, na katero je solnce obstalo, kakor Mozesova, ko je z njo razdelil morje, kakor beseda Elijeva, ki je povzročila, da tri leta ni bilo dežja, tako mogočna bo beseda novoposvečenega pridigarja, kakor je bila beseda Kristusova, ki je ozdravljala bolnike, oproščala obsedence, obujala mrlične, ker je tudi pridigarjeva beseda živa božja beseda, močnejša in ostrejša kakor vsak na obe strani nabrušen meč. Veselimo se tedaj danes, ker v č. gosp. novomašniku zagledamo novega oznanjevalca božje besede.

Kaj je katoliški duhovnik? On je

b) mašnik Gospodov, srednik med Bogom in ljudmi, ki vsak dan nekrvavo ponavlja Jezusovo daritev na križu, ter kliče iz nebes Jagnje božje v spravo za naše grehe. Po nauku naše sv. vere je daritev sv. maše najsvetejša in najkoristnejša pobožnost, po kateri najde pomoč in tolažbo ne le mašnik, ki jo opravlja, temveč tudi verniki, ki se je pobožno udeležujejo. Posti se cele tedne, prekleči cele noči v molitvi in sv. premišljevanju, bičaj se vsak dan do krvavega, in vendar od Boga ne boš dosegel toliko, kolikor dosežeš po eni sami sveti maši. Kajti Jezus Kristus, ki se daruje pri sveti maši, pripravi ti več časti in veselja, kakor vsa kri, ki bi jo prelil, vsi zdihljeji, ki jih pošiljaš k nebesom, in vsi posti, ki si jih nalagaš. In glejte, tudi naš častiti gospod novomašnik bode od danes zanaprej, dokler mu zdravje dopušča, vsak dan opravljal tisto najsvetejšo daritev, med katero, kakor lepo pravi sv. Lavrencij Justinijan, se veselijo angeli, prepevajo slavospeve svetniki, se radujejo pravični, obiskujejo jetniki, oproščajo uklenjeni, žaluje pekel ter se v duhu veseli sv. Cerkev. Ali ni potem tisti dan, ko novomašnik prvokrat opravlja to sv. opravilo, za nas dan radosti in svetega veselja?

Kaj je katoliški duhovnik? On je

c) mož molitve. Med tem, ko moli vsak posamezen kristjan predvsem in največ zase, za svoje dušne in telesne potrebe, med tem ko se starši in družinski predstojniki pri svojih molitvah spominjajo najrajši svojih družinskih razmer, je katoliški duhovnik dolžan moliti za vso Cerkev, zlasti za vse vernike njegovi skrbi in odgovornosti izročene. Sedemkrat na dan se katoliški duhovnik postavi pred prestol božji, ko opravlja svoj brevir ter moli ne le za visoke in imenitne, ne le za pobožne in pravične, tudi

zadnji berač in največji grešnik nista izvzeta od te molitve. Te duhovske molitve vsaj deloma pokrijejo nečast, ki se dan za dnevom dela Bogu in nam izprosijo vsak dan potrebnih milosti. Med tem ko dušni pastir moli zaprt v svojo sobico ali v cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom, ljubi Bog varuje pred marsikatero nesrečo vernike v njegovi župniji, ter marsikateri duši pomaga premagovati raznovrstne skušnjave. Zlasti molitve pred svetim Rešnjim Telesom so neprecenljive. Bog je na pobožne molitve duhovnikov pred sv. Rešnjim Telesom že prave čudeže svoje vsegamogočnosti storil, mnogo nevernikov izpreobrnil, vernike pa rešil iz najhujših nevarnosti. (Zgled zato imamo v življenju škofa Tomaža Krena, glej: A. Stroj: Zgodovina katoliške cerkve str. 115.) In molitve duhovnikov in vernikov se ne dajo poplačati z bogastvom celega sveta. In tam pri oltarju zagledamo takega prijatelja molitve, ki se bo v svojih molitvah gotovo rad spominjal svojih rojakov, staršev in sorodnikov, svojih živih in rajnih dobrotnikov. Da je naš č. g. novomašnik res prijatelj molitve, kaže že to, da si je izvolil ravno ta težavni, spokorni stan. Poklic v redovni stan je velika milost božja, milosti pa Bog deli le njim, ki ga za to prosijo in po vsej pravici smemo sklepati, da je tudi navzoči g. novomašnik pridno svoje roke in srce povzdigoval k Bogu proseč ga za milost stanovitnosti v svojem poklicu. In to, da imamo v svoji sredini spet novega prijatelja molitve, je novi vzrok naše današnje radosti.

Kaj je katoliški duhoven? On je

d) delivec največjih skrivnosti božjih, po katerih nam doteka vsa milost in usmiljenje. V pozemeljskem raju, v katerem sta toliko srečna živela Adam in Eva, so bile štiri reke, ki so se raztakale na štiri strani, ter namakale vrt, pa širile po njem rast in pospeševale življenje. V sv. Cerkvi — v raju novega zakona — pa je sedem studencev, iz katerih se stakata milost in blagoslov po vesoljnem svetu. Ti studenci so sedmeri sv. zakramenti, postavljeni od Jezusa Kristusa v naše posvečenje. Ko Samarijanka ni pozna'la utrujenega Zveličaja pri Jakobovem studencu ter ga ni razumela, ko jej je govoril o živi vodi, mu je čudeča se ugovarjala, rekoč: „Saj nimaš, s čem zajemati, in studenec je globok.“ (Jan. 4, 11.) Tako bi lahko tožilo sleherno verno srce, ako ravnoisti božji Zveličar, ki je postavil sv. zakramente, ne bi bil postavil in pooblastil tudi duhovnikov za delivce sv. zakramentov, tako da v sv. krstu rešujejo novorojeno dete

sužnosti satanove, da v zakramentu sv. pokore vnovič pridobijo grešnika božjemu Srcu Jezusovemu, da v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pokrepčajo slabega, omahljivega k srčnemu vojskovanju in z zakramentom sv. poslednjega olja pridejo na pomoč umirajočemu, ter ga storijo pripravnega za zadnjo najhujšo vojsko. Oj blažena roka duhovska, ki tolike dobrote deliš grešnemu svetu, pač vredna si, da te poljubi otrok in starček, kralj in berač, pravični in grešnik! Oj radost nepopisna in veselje nedopovedljivo za nas duhovnike in za vas vernike, da v venec katoliških duhovnikov tudi mi danes moremo vplesti novega delivca božjih skrivnosti!

Iz tega, kar ste slišali do sedaj, že lahko spoznate pravi vzrok današnje slovesnosti in našega veselja. Veselimo se zavoljo velike milosti božje, da je Bog zopet sprejel enega izmed nas ljudi za svojega namestnika na zemlji, ter mu izročil oblast oznanjevati božjo besedo, po daritvi sv. maše pomiriti božjo jezo in posredovati med pravičnim Bogom in pregrešnim svetom, moliti za ves človeški rod ter deliti milosti po sv. zakramentih. Čim večje so dobrote, koje prejemo iz rok katoliških duhovnikov, tem več je vzroka veseliti se na dan nove sv. maše.

II. Veselimo se nove sv. maše, ker on, kojemu velja današnja slovesnost, je katoliški duhovnik, a mi imamo še več vzroka se danes radovati, če pomislimo, da naš č. g. novomašnik ni le navaden duhovnik, temveč Bogu posvečen *r e d o v n i k*. Utegnil bi morebiti kdo vprašati, kako je neki to, da si naš častiti gospod novomašnik ni izvolil kakega drugega stanu, v kojem bi bolj složno živel? Zakaj ni postal uradnik, učitelj, častnik ali vsaj svetni duhovnik, kojih ne vežejo tako ostra pravila, ki se prosteje gibljejo, ter lahko obiskujejo svoje prijatelje in znance, kadarkoli se jim zljubi. Res, da ga skoraj ni stanu na svetu, ki bi bil toliko preganjan in sovražen, kakor je častitljivi stan redovnikov. Na Francoskem in drugod pustošijo samostane, redovnike pa so pregnali. In pri nas morajo ravno duhovniki, svetni in redovni, pretrpeti največ od obrekljivih protiverskih časnikov. V tem se pa ravno kaže njihova odličnost in častitljivost. Le sladko sadje oblegajo in objedujejo ose in sršeni. *Ko bi bili iz tega sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz odbral od sveta, zato vas svet sovraži.* (Jan. 15, 19.) Redovniki niso iz sveta (ne držijo s svetom, se ne ravnaajo po naukih sveta), pa so za svet več storili in še storijo, kakor marsikateri

obreklijiv brezvernež, ki ni vreden, da bi zadnjemu samostanskemu bratu odvezal jermene črevljev. In jaz ga na svetu ne poznam ne stanu, ne rodu, ki bi imel za človeštvo toliko zaslužljivo zgodovino, kakor jo imajo redovniki. Samostani so dajali ob času vojske preganjanim zavetje; ubogi in nesrečni so dobivali v njih tolažbe in pomoči. Menihi so začeli obdelovati zemljo, ter učili ljudi poljedelstva in rokodelstva. V samostanih so bile prve šole, kjer so se otroci izobraževali v raznih znanostih in kjer so se odgojevali mladi duhovniki. Le samo iz reda sv. Benedikta postalo je po spričevanju učenega Montalamberta 25 papežev, 260 kardinalov, 1600 nadškofov, 4000 škofov in nad 30.000 svetnikov. Menihi so prepisovali knjige krščanskih, pa tudi poganskih pisateljev, ter jih tako ohranili poznejšim rodovom. Prvi učenjaki in umetniki so bili redovniki. Okoli samostanov so nastale naselbine, ki so se razširile v trge in mesta. In kaj storijo redovniki dandanes? Eni delujejo kot dušni pastirji in misijonarji po farah, po šolah, po bolnišnicah; drugi se pečajo z molitvijo in s premišljevanjem, ter z ostro pokoro tolažijo božjo pravičnost, da ne kaznuje grešnega sveta. In če sem poprej rekel, da je katoliški duhoven oznanjevalec božjega nauka, je to velikoveč katoliški redovnik, ki mora na povelje svojih višjih namah zapustiti vse, ter se podati do skrajnih pokrajin zemlje, da oznanuje sv. evangelij najbolj divjim in nevernim paganom. Če smo rekli, da je katoliški duhovnik mašnik, zasluži to ime povsem katoliški redovnik, ki je še bolj prost posvetnih skrbi, ter je celo njegovo življenje — razdeljeno med molitev in sv. premišljevanje — tako rekoč vedna priprava in zahvala na najsvetejšo daritev. Če je katoliški duhoven delivec sv. zakramentov, je to povsem katoliški redovnik, ki ravno s tem kaže svojo apostolsko gorečnost, da med najostudnejšimi bolniki in največjimi divjaki neustrašeno deli sv. zakramente. — Kakor hitro se v frančiškanskem samostanu v Jeruzalemu izve, da je v mestu ali v okolici nastala kaka kužna bolezen, tedaj zapusti en brat, okrepčan v sv. zakramenti, samostan, ter hiti po ulicah in cestah, da nesrečnim bolnikom deli sv. tolažbo, pa nazaj se več ne vrne, da ne bi okužil drugih redovnikov. Vsak dan pa pride pred samostan, ter pozvoni z zvoncem, da naznani svojim bratom, da mu je bolezen še prizanesla. Ko pa več ne pride zvonit, je to redovnikom znamenje, da je že bolan, ali pa da je umrl in takoj se odpravi drugi brat tolažit in krepčat bolnike. Tako se ti redovniki po vrsti žrtvujejo

za svojega bližnjega ter najlepše spolnjujejo zapoved ljubezni do bližnjega; kajti večje ljubezni nikdo nima kakor tisti, ki da življenje za svoje brate. — Redovnik je po svoji trojni redovni obljubi v pravem pomenu namestnik Jezusa Kristusa, ki je bil takorekoč prvi redovnik in predpoda pravega redovnika. Izvolil si je najpopolnejše uboštvo; tako, da je mogel reči: *Lisice imajo svoje jame, ptice neba svoja gnezda, Sin človekov pa nima toliko, kamor bi položil svojo glavo.* On je gojil vedno devištvo, ker sam najčistejši si je izvolil le čistih duš tovarišijo, Jožefa, Marije in Janeza. Bil je pa tudi v najglobokejši pokorščini vedno udan svojim zemeljskim rednikom in do smrti na križu pokoren svojemu nebeškemu Očetu.

III. Svoj vrhunec pa naše današnje veselje doseže, če pomislimo, da je č. g. novomašnik, ki je povod današnji slavnosti, vaš domačin, slavne lovrenške župnije vrli rojak. To je vzrok veselja za celo župnijo. Saj je velika čast, in rekel bi neko posebno odlikovanje božje za vsako župnijo, katera odgoji več dobrih duhovnikov. Pa oh! kako malo mladeničev je, ki bi se namenili za duhovski stan, in izmed namenjenih kako malo jih srečno doseže prezvišeni svoj cilj. Zato so pa nove maše tako redke prikazni. Druge slovesnosti se vam redno pripravljajo po kratkem medčasu, tako da ste se že vsi večkrat lahko udeležili slovesnosti sv. birme, prvega sv. obhajila, poroke in drugih enakih pobožnosti. A gotovo jih je mnogo med vami, ki še nikoli niso bili na novi maši. Zato se pa daleč okrog imenuje župnija, v kateri se obhaja taka slovesnost, in zato je danes radost za vašo župnijo tem večja, veselje tem dragocenejše, čim večja je čast, kojo vam je Bog s tem skazal, da si je izbral ravno vašo župnijo za prizorišče tako redke in zato dragocenejše slavnosti. Da je č. g. novomašnik vaš rojak, to tudi njega veseli, na to je tudi sam ponosen. In kako bi ne? Saj se mu tam pri oltarju danes utrinjajo solze radosti v očeh, ko se spominja, da v isti cerkvi, v kateri je pred 23 leti prejel zakrament sv. krsta, v kateri se je v sv. obhajilu prvič združil z ljubim Jezusom, sme Njega prvič iz lastnih rok prejeti med svojo sv. mašo. Medtem pa, ko se častiti g. novomašnik danes sam raduje, je obenem tudi glavni povzročitelj našega veselja. Vsi, ki ga poznamo, ki smo bili priče njegovega dosedanjega čednostnega življenja, ga ljubimo, ga spoštujemo in ker ga ljubimo in čislamo, se danes nad njim in z njim radujemo. Ko bi hoteli celo dosedanje življenje častitega

gospoda novomašnika opisati v kratkem, bi ga najbolje primerjali dvema pomenljivima cveticama — vijolici in roži - mučenici ali pasjonki. Kakor vijolica prav na skritem tiho cvete, a daleč po okolici razširja svojo prijetno vonjavo, tako se je tudi mali Jakob že kot učenec ljudske šole odlikoval po svojem miroljubnem značaju in po svoji ljubezni do samote, ter v svoji otroški dobi že naznanjeval svoj poklic za redovno življenje. Župna cerkev, očetova hiša in domača šola so mu bili najljubši prostori, a njegovo skromno vedenje mu je naklonilo učitelje in starše, ter ga priljubilo vsem znancem in sošolcem. In kakor pasjonska roža, komaj da se za kratek čas odpre, že spominja na bridkost Jezusovega trpljenja, tako so tudi zlasti dijaška leta našega današnjega novomašnika bila leta trpljenja in pomanjkanja. O koliko let se je pripravljajl za današnji dan, koliko skrbi je imel, ko je moral sto- in stokrat prekoračiti ne ravno prijetno pot od doma v šolo, koliko noči je pri luči prebedel, da je mogel zadovoljiti svoje stroge učitelje. Danes pa s krono novomašnikovo nosi lovoriko zmage nad vsemi zaprekami in čuti, da med svojimi rojaki, sorodniki in znanci obhaja najlepši dan svojega življenja, in da ga katehet, ki ga je nekda j pripravljajl na prvo sv. obhajilo, spremlja tudi k prvi sv. maši. Zavest, da poje prvi svoj „gloria“, ko se nebeške slave veseli njegov največji dobrotnik (kanonik J. Meško), vse to še pomnožuje slovesnost današnjega dneva. Gospod novomašnik bode sicer daleč od svoje ljube domovine opravljajl svojo duhovsko službo, bode Bog zna v kolikih cerkvah opravljajl daritev sv. maše, a na svoje ljube rojake, na domačo cerkev, v kateri je slovesno začel svoj „Introibo“, nikdar in nikjer pozabil ne bode. Če se pa raduje že cela župnija zavoljo svojega novomašniškega rojaka, kdo bi še dvomil, da podvojena radost napolnjuje danes njega očetovsko hišo? Kakor je današnji godovnjak sv. Joahim s svojo ženo sveto Ano z neprestano skrbjo zrl na svojega nebeškega otroka, tako so tudi starši gospoda novomašnika s skrbjo in zaupanjem šteli dneve do današnje slovesnosti. Danes pa uživajo sad svojega truda, ko iz rok tistega, kojemu so kdaj delili vsakdanji kruh, prejemajo kruh večnega življenja. Tako je dejstvo, da je gospod novomašnik ravno lovrenške slavne župnije rojak, da je spoštovane R. hiše sin, da je tako po vsej pravici naš, novi vzrok današnji naši radosti.

In sedaj, častiti gospod novomašnik, te nočem dalje muditi. Visoko že solnce stoji in tvoje srce goreče hrepeni, z Jezusovo mogočno besedo storiti veliki čudež, ter poklicati iz nebeškega trona na ta - le oltar svojega Jezusa. Razložil sem trojni vzrok našega današnjega veselja, kojega povsem deliš tudi ti z nami. Kamor se danes ozre oko, povsod se mu odpira nov vir radosti. Veličastna procesija te je danes med veselo godbo spremljala od doma, med ovenčanimi svati si po samih cvetlicah korakal danes v cerkev, tvojo glavo diči rožnata krona, pri oltarju te obdaja množica častitih sobratov, medtem ko angeli božji že težko čakajo, da ti nevidno strežejo pri prvi daritvi. Pa motil bi se, ako bi mislil, da bo vedno tako. Že v kratkem se ti bo vse spremenilo. Brez vsega spremstva bodeš korakal v cerkev; mesto rožic bo trnje skrbi zbadalo tvojo glavo, bosonog in razoglav boš s spokornim pasom ter rožnim vencem svetu oznanjeval, da je vedna molitev in ostra pokora vsakdanji tvoj posel. Mnogi izmed tistih, ki so pred nekaterimi leti še bili tvoji prijatelji, te bodo zanaprej le s srditim očesom pogledovali, se zaničljivo na tvojo redovno obleko ozirali in marsikatero zaničljivo besedo moral boš mirno prenesti. Trudil se boš v svojem poklicu, a tvojemu trudu bo večjidel nehvaležnost plačilo. Kolikorkrat se boš trudil in potil na prižnici želeč: „O da bi le eno dušo rešil!“ pa besede bodo brezuspešne. V največjem mrazu pa v najhujši vročini boš cele ure presedel v spovednici, zato pa mnogokrat slišal, kako zaničljivo ljudje govorijo o svetih zakramentih. Spremenil si svojo obleko, ter oblekel neprijetno ostro redovno oblačilo, s prisego si se zavezal, da hočeš gojiti ravno tiste čednosti, ki so svetu najbolj zoperne. To so velike žrtve, za koje bo le trpljenje, žalost, zaničevanje plačilo sveta. In tako je isti dan, ki ti je dan največje radosti, obenem začetek brezmejnih bridkosti in pasjonska roža tvojega življenja, ki se že dolgo pripravlja k cvetu, je menda čakala le še današnjega solnca, da se razcvete ter ti pokaže vse trpljenje, ki te čaka. Toda ne ustraši se in naj se raditega ne skali današnje veselje! Saj si Jezusov učenec in njemu se ni godilo drugače. *Učenec ni več, kakor njegov učenik.* Saj imaš v svojih rokah mogočno orožje. Za svojim pasom nosiš rožni venec v vedni opomin, da goreče častiš Devico brez madeža spočeto, v koje varstvu biti je duhovniku in neduhovniku največja čast. Vsak dan boš v svojih rokah držal božjega Zveličarja in že danes lahko okusil, kako

sladko je občevati z Jezusom. In tako začni svojo prvo daritev ter na prvi stopnici svojega novega stanu zakličí geslo, ki naj doni skozi vse Tvoje življenje: Vse za Jezusa in Marijo! Za nju živeti, za nju umreti! Živ in mrtev hočem biti Jezusov in Marijin!
Amen.

Ivan Rotner.

O čitanju knjig in časnikov.

Ljudje na razne načine slepé svojo vest, zlasti se radi slepe z izgovorom, da je dovoljeno čitati brez posebnega vzroka slabe knjige in časnike in jih hraniti in razširjati. Med slabe knjige in časnike prištevamo tiste: 1. ki verske nauke sv. Cerkve taje, enega, ali nekatere ali vse; ali dvomijo o njih, ali jih kritikujejo in smešijo, 2. ki nasprotujejo božjim zapovedim in to povelčujejo kot hvalevredno in dovoljeno, kar jim nasprotuje, n. pr. prazno vero, upornost, samoumor, dvoboj, nečistost, prešestvo, 3. ki avtoriteto sv. Cerkve izpodkopavajo in rujejo zoper nje učenitvo, pravice in naprave, 4. ki državni red omajajo, k upornosti vzbujajo ali ljudi sploh h kakemu slabemu činu napeljujejo.

Mnogi torej mislijo, da je dovoljeno pred Bogom in njegovimi vsevidnimi očmi, ne da bi se vest omadeževala, brez silnega vzroka take knjige in časnike brati, hraniti in razširjati. Slepé se, da se to lahko stori brez greha, ne da bi se bilo treba spovedati, skesati, poboljšati; s tem grehom obteženo vestjo se lahko mirno stopi v smrti pred sodni stol božji. To slepilo si marsikdo napravi in po tem se ravna v svojem življenju. To slepilo je zelo pogostno, zakaj take knjige so v rokah ljudi po vsem svetu — in vsi se s tem pomirujejo. To je zelo pogubno slepilo, zakaj slabi spisi so eden duševnih strupov, ki npravnemu življenju človeške družbe najbolj škodujejo. To je goljufivo slepilo. Pisatelji, bralci in razširjevalci se opravičujejo, da imajo namen, se kaj naučiti, omikati, nedolžno se zabavati, da je dolžnost pravega moža, da spoznava duševne plode in tok svoje dobe; zato, pravijo, je tako berilo neškodljivo, nedolžno. To je zelo priljubljeno in trdovratno slepilo. Zakaj, ako se le ena beseda reče nasproti temu, — dovolj! — Kar cele trume lahkomišelnih čitateljev in čitateljic se upro, ki se postavijo za malika svoje dobe, kakor da bi bila napadena vsa umetnost, znanstvo, slovstvo, in celo marsikateri

dobromisleči, sicer časti vredni ljudje v vsem, postanejo nevoljni nad duhovnikom in mu očitajo, da je prenapet. Zakaj? Ker jim zagreni njih prijetno sladko, udomačeno privajeno berilo, ki je vendarle, kakor mislijo, tako nedolžno, in jim skoro neobhodno potrebno. Upirajo se pisatelji in prevajalci takih del, ker od tega žive in se boré za vsakdanji kruh. Upirajo se trgovci in prodajalci, ker se njih trgovini škoduje. Upira se cel pekel, ki ne more strpeti, da se sploh kaka ovira stavi prosti trgovini laži in hudobije.

A vendar to nič ne dé; zakaj Cerkev ima tudi v tem vestnem vprašanju temu slepilu naproti besedo resnice in pravice: kliče, kakor nekdanj Janez Krst. Herodu: *Non licet tibi — ni ti dovoljeno!* Ona kliče ta glas: non licet tibi! in čeprav reže s tem v vest tisočerih, in čeprav se ljudje jeze in hudujejo zaradi tega, kakor se je jezil nekdanj prešestnik Herod in brezsramna Herodijada, ko je Krstnik grajal njuno življenje: non licet, ni dovoljeno!

Cerkev kliče temu slepilu nasproti z besedami Gospodovimi: *Vae mundo a scandalis, gorje svetu zaradi pohujšanja! vae homini illi, per quem scandalum venit, gorje onemu človeku, po katerem pride pohujšanje!* Ona kliče z apostolom narodov: *Erit enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt — ad fabulas autem convertentur. Tu vero vigila, argue, obsecra, increpa — opportune, importune — in omni patientia!* — Zato je tridentinski cerkveni zbor v popolnosti svoje božje moči prepovedal brati slabe knjige in zaznamoval pisanje, branje, obdržanje ali razširjanje takih spisov, ako se zgodi to brez zadostnega vzroka, kot greh vkljub vsem nasprotnim sodbam sveta.

To vse bi bilo že zadosti vernemu kristjanu, da se varuje pred slabimi knjigami in časniki. Vendar Cerkev, ki vlada z močjo in milobo, zapoveduje in prepoveduje ne le z močjo, temveč z milobo navaja tudi vzroke svojih zapovedi in prepovedi. — Ti vzroki so zelo preprosti!

Kot slabe knjige in časnike razumevam tiste, ki napolnujejo duha z zmotami ali srce s strastmi. To pa ni dovoljeno, duha svojega polniti z zmotami in srce s strastmi. Torej ni dovoljeno brati pohujšljive knjige. — Vsakdo ve, da je smrtni greh navlašč vzbujati si v glavi misli ali podobe, ki so zoper vero in nравnost in se v tem muditi. Tisti pa, ki brez silnega vzroka čita tako knjigo ali časnik zoper vero in nравnost, vzbuja v sebi nalašč ne le eno, temveč mnogo misli zoper vero in

nravnost. Torej vsak, ki brez silnega vzroka čita tako knjigo, ne stori le enega greha, temveč veliko. To sledi neposredno iz prvih naukov krščanstva in kdor to taji ali dvomi, ta mora sploh tajiti, da so katere misli greh.

A ne samo, da se navlašč vzbujajo misli zoper vero in nravnost, katerih vsaka misel je smrtni greh, temveč vzbujajo se celo s pripomočjo vseh umetnih sredstev. Brezbožnost in nenravnost se opisuje z dozdevnimi vzroki, katerim ti odgovoriti ali jih pobiti ne znaš, ker se tega nisi učil; opisuje se to v prijetnem, občutkom prijajočem slogu, da se strasti vnamejo, goré, nepričakovano. Vse sveto se smeši in zaničuje. Zabela takim knjigam je laž in obrekovanje. Ob kratkem: razvedrujoče, prijetno berilo; ako se pridružijo še slike, potem si vjet, hočeš ali nočeš. Vest kriči: non licet! ni dovoljeno! A nič ne pomaga; ti ne moreš več tega opustiti, tako ti sam praviš. Če že ni dovoljeno prostovoljno poslušati nespodobne pogovore, ako kdo nesramno govori, vero taji, obrekuje, koliko bolj ni dovoljeno brati, ko nesramnost, sovraštvo do vere, obrekovanje v tako prikupljivi obliki stopa pred človeka. In ti, ki imaš za greh poslušati nesramen pogovor, ali misliš, da je brez greha brati nesramno knjigo ali brezverski ali lažnjivi časnik? Varuj se, da Bog nima drugačnih nazorov, kakor si jih ti naredil!

K temu prihaja še tretji vzrok, da je namreč brez dvoma smrtni greh, prostovoljno izpostaviti se bližnji nevarnosti k smrtnemu grehu. — Zato nikar ne reci: Slabe knjige name ne napravijo nobenega vtisa. Ti se niti ne smeš lahkomišelnost izpostaviti nevarnosti, pasti v smrtni greh. Kdor pa navlašč čita take knjige brez silnega vzroka, izpostavlja se lahkomišelnost nevarnosti, da pade v greh. Torej greši vsakdo, ki brez silnega vzroka čita tako knjigo, četudi ne privoli, že s tem in zato, ker se taki nevarnosti izpostavi in greši na stokrat, ker se večkrat čitajoč eno tako knjigo stokrat tej nevarnosti izpostavi.

Četrty vzrok je pa, da je ta nevarnost v greh mnogo večja, nego so druge nevarnosti, zakaj krivi nauki, ki so v knjigah zapisani — pravi Klement XIII. — ostanejo zmerom, dočim druge nevarnosti preidejo; so tebi zmerom pri roki, dočim te druge zmerom ne srečajo; gredo z vami v daljavo, dočim druge zaostanejo; sede z vami doma in prodirajo celo v sobe onih, h katerim je zabranjen vstop brezbožnih skritih pisateljev. Zato ni samo to greh, take knjige brati, temveč tudi jih imeti;

zakaj, če ti še danes niso v nevarnost, utegnejo ti biti jutri, in ti se ne smeš izpostaviti taki nevarnosti.

Petič: ena taka knjiga zadostuje v pogubo celi hiši, ima v sebi strup, ki svoje škodlive moči nikoli ne izgubi — in če jih je že na tisoče zastrupila, ostane še vedno tako strupena, kakor je bila prej, in strup ohrani stoletja in tisočletja.

Zato je smrtni greh ne le, ako se take knjige brez silnega vzroka beró, temveč tudi, ako se hranijo in obdrže, ker ni dovoljeno v hiši imeti nevarnost k grehu in svoje lastno življenje in dušno življenje domačih — vero in nedolžnost celih rodov izpostaviti zastrupljenju.

Če imaš ti o tem svoje posebne misli, — dobro! toda poslušaj tudi misel tistega, ki te bo enkrat sodil: *Gorje svetu zaradi pohujšanja; zakaj pohujšanje sicer mora priti, a gorje človeku, po katerem pride. Resnično, povem vam, kdorkoli pohujša katerega teh malih, ki v mene verujejo, bilo bi mu bolje, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil, in da bi se potopil v globičino morja.* — Ti praviš: te knjige so res slabe, dobro vem; a oddati jih ne morem, imam jih prerad, so predragocene, predrage, sem jih podedoval. Zveličar pa pravi: „Ako te tvoja roka pohujša, odsekaj jo, in ako te oko pohujša, izderi ga, ker bolje je, da greš z enim očesom ali eno roko v nebeško kraljestvo, nego da si z dvema rokama in dvema očesoma pahnjen v večni ogenj.“ Tukaj imaš načela in misli Boga samega o takih knjigah, če so ti tudi še tako drage!

Po teh načelih so ravnali prvi kristjani, ko so v Efezu znesli skupaj svoje slabe knjige in jih zažgali; po teh načelih dela Cerkev v vseh časih, ako svojim vernim prepoveduje slabe knjige. Napravila je poseben „Index“ — glavni zapisnik onih knjig, katere brati je prepovedano pod smrtnim grehom.

To se je Cerkvi zelo zamerilo, in se jej je očitalo *duševno tiranstvo*, hlapčevstvo; a kdor tako govori, kaže, da stvari ni dovolj premislil. Cerkev ima nalogo: „Učiti vse narode!“ — o Cerkvi velja: *Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje*, — ona je od Boga postavljena varhinja resnice in čednosti v človeštvu.

Kdor pa ima dolžnost, resnico učiti, mora tudi znati povedati, kaj je laž in zmota, — kdor ima dolžnost učiti dobro, mora tudi znati povedati, kaj je grdo, strast; učitelj mora znati odločevati, se li sme in kaj se sme čitati. Torej sme Cerkev vsem

narodom reči, se li sme in kaj se sme čitati. To pa ni tiranstvo, to je dobrota za človeštvo.

Ako le par trenutkov to pomislimo, izgube se nam vsi dvomi.

Trgovina s knjigami je za duha to, kar je trgovina z živili za telo. Mislimo si, da bi si kdo domislil strup pomešati med živila, in to z drugimi zdravimi živili razstaviti v oknu. Kdo izmed vas bi hotel tam kupovati? Nobeden iz samega strahu, da bi ti utegnil kaj strupenega dobiti; takoj bi se poklicala dotična komisija, ki bi začela preiskavati, strupene stvari odpravljati — in bi jih prepovedala. Zakaj pa tega sam ne storiš? Ti nisi strokovnjak v tem, ti se nisi tega učil, kar je k temu potrebno, ti nimaš dovolj časa v to svrho. Ti nočeš svojega življenja nevarnosti izpostaviti.

Neprimerno višje stoji pa življenje duše. Ako pa se duševna hrana zastruplja, ako se pravo in lažljivo, čednost in pregreha zmešavata in zmešana prodajata, ali naj tu ne bo nobene višje oblasti, ki sme preiskovati, ki sme določevati in strupeno prepovedati? In ako je taka oblast, ki ima to nalogo, da preiskuje duševne strupe, ali je to zate tiranstvo, ako te posvari, ako ti slabe knjige prepoveduje, ako ovira, da bi bil ti duševno in moralično zastrupljen in bi se pogubil?

Le poglejmo, kaj take knjige in časniki napravijo, kjerkoli se prezira cerkvena prepoved; in sicer najprej v pogledu na vero.

Vera se naravnost napada, marsikdaj celo do bogotajstva in v imenu znanosti. Izmišljajo se nove laži, uspehi znanstva se napačno izrabljajo. Verske resnice se vse drugače predstavljajo in razlagajo, grdo pačijo, potem pa se dvomi o njih objavljajo. Razna težavna (verska) vprašanja se stavijo, potem pa se puste nerešena. Vera se opisuje kot brez pomena za življenje, pobožnost se zasmehuje; brezbožnikom se pripisujejo vse čednosti, pobožnim pa se nadevajo vse strasti, hinavstvo in grdobija. Zgodovinska dejstva se presukavajo, — katoliški možje se opisujejo kot pošasti, sovražniki vere se slikajo kot junaki.

(Konec prih.)